

DE MILITAIRE SPECTATOR

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET MAANDBLAD
MINISTERIE VAN OORLOG
EN VAN HET
KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCHE LEGER

Directeur: J. MOORMAN, Res. Luitenant-Kolonel der Infanterie b.d.
Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Generaal-Majoor v. d. Generale Staf
Red.: D. A. VAN HILTEN, Generaal-Majoor, tit. b.d.
G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Luit.Kol. v. d. Gen. Staf
A. L. VAN DEN BERGE, Majoor v. d. Gen. Staf, Secretaris
R. C. SOETBROOD PICCARDT, Maj. v. d. Gen. Staf K.N.I.L.
C. J. M. NASS, Majoor-vlieger
A. T. J. BOESTER, Hoofd Krijgsgeschiedkundige Sectie van
de Gen. Staf van het K.N.I.L.

117de JAAR

Nr. 12

Dec. 1948

Nadruk
verboden

Abonnement f 3.- per kwartaal, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15.- p. jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN's PERIODIEKE PERS. Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

Uit de Legerorders	686
Nieuws van de Maand	690
Nederland's verdediging tegen de Duitse aanval (XXIII)	690
Dienst van de K.M.G.	702

Officiële Mededelingen van het K.N.I.L.

De actie op Timor	703
-----------------------------	-----

Redactioneel Gedeelte.

De Wapendirecteuren delen U mede	715
Toepassing van eenvoudige administratieve hulpmiddelen in het militaire leven, door Mr W. G. F. Snijders, Res.Kap. der Artillerie	719
Het Bataljon infanterie in het gevecht, door J. H. Couzy, Luit.Kol. v. d. Generale Staf	727
De militaire leiders der West-Europese Unie	733
De verdediging van de achterhelling, door G. A. J. Carlier, Eerste Luitenant der Infanterie K.N.I.L.	737
De militaire inlichtingendienst in de gepacificeerde gebieden van Indonesië, door J. F. de Roo, Eerste Luitenant der Infanterie	743
Boekbespreking	746

DE MILITAIRE SPECTATOR

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET MAANDBLAD
MINISTERIE VAN OORLOG
EN VAN HET
KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCHE LEGER

Directeur: J. MOORMAN, Res. Luitenant-Kolonel der Infanterie b.d.
Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Generaal-Majoor v. d. Generale Staf
Red.: D. A. VAN HILTEN, Generaal-Majoor, tit. b.d.
G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Luit.Kol. v. d. Gen. Staf
A. L. VAN DEN BERGE, Majoor v. d. Gen. Staf, Secretaris
R. C. SOETBROOD PICCARDT, Maj. v. d. Gen. Staf K.N.I.L.
C. J. M. NASS, Majoor-vlieger
A. T. J. BOESTER, Hoofd Krijgsgeschiedkundige Sectie van
de Gen. Staf van het K.N.I.L.

117de JAAR

Nr. 12

Dec. 1948

Nadruk
verboden

Abonnement f 3.- per kwartaal, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15. p. jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN's PERIODIEKE PERS. Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

Uit de Legerorders	686
Nieuws van de Maand	690
Nederland's verdediging tegen de Duitse aanval (XXIII)	690
Dienst van de K.M.G.	702

Officiële Mededelingen van het K.N.I.L.

De actie op Timor	703
-----------------------------	-----

Redactioneel Gedeelte.

De Wapendirecteuren delen U mede	715
Toepassing van eenvoudige administratieve hulpmiddelen in het militaire leven, door Mr W. G. F. Snijders, Res.Kap. der Artillerie	719
Het Bataljon infanterie in het gevecht, door J. H. Couzy, Luit.Kol. v. d. Generale Staf	727
De militaire leiders der West-Europese Unie	733
De verdediging van de achterhelling, door G. A. J. Carlier, Eerste Luitenant der Infanterie K.N.I.L.	737
De militaire inlichtingendienst in de gepacificeerde gebieden van Indonesië, door J. F. de Roo, Eerste Luitenant der Infanterie	743
Boekbespreking	746

OFFICIELE MEDEDELINGEN

van het

Ministerie van Oorlog

UIT DE LEGERORDERS

Nr. 319 L-LM — Officiers- en onder-officiersmesses.

In beginsel kunnen per garnizoen slechts één officiers- en één onderofficierseetzaal (mess) aanwezig zijn. Hieronder dient te worden verstaan iedere gelegenheid, waar officieren resp. onderofficiëren gezamenlijk de maaltijd nuttigen.

Indien uit bijzondere overwegingen aanleiding bestaat hiervan af te wijken, kan door de garnizoenscommandant — onder wie de vorenbedoelde officiers- en onderofficierseetzalen (messes) ressorteren — een met redenen omkleed voorstel bij mijn Ministerie worden ingediend.

Ik machtig de Chef van de Luchtmachtstaf aan onderdelen der Legerluchtmacht, welke op zodanige afstand van de aangewezen garnizoensmess(es) zijn gelegd, dat het deelnemen aan deze mess(es) — uit het oogpunt van dienstbelang — bezwaarlijk wordt geacht, toestemming te verlenen tot het voeren van een eigen officiers- resp. onderofficiërsmess. Hiervan zal door zijn zorg mededeling worden gedaan aan de betrokken garnizoenscommandant, die hiervan bericht inzendt aan het Ministerie van Oorlog.

De garnizoenscommandanten verzoek ik aan de Directeur Verpleging en Cantedienst, Westerlaan 2 te Rotterdam, mede te delen, waar de messes in hun garnizoen zijn gevestigd.

Het is verboden aan gasten, die tegen inlevering van een geldige maaltijdenbon met opdruk „dienstreis” in een mess een maaltijd wensen te gebruiken, enige vergoeding te vragen.

Nr. 328 L-LM — Toestemming aan reserve-officiëren voor verblijf buiten Nederland.

Het is gebleken, dat reserve-officiëren der Koninklijke landmacht, die, na hun vertrek met groot verlof, naar het buitenland wensen te vertrekken, een ver-

zoek daartoe rechtstreeks bij het Ministerie van Oorlog indienen.

Nu echter een begin is gemaakt met de indeling van de reserve-officiëren bij de vredesonderdelen der Koninklijke landmacht, worden de Commandanten van alle vredesonderdelen der Koninklijke landmacht verzocht, de bij hun onderdeel in registratie zijnde reserve-officiëren te wijzen op het gestelde artikel 10 der Wet voor het reserve-personeel der Koninklijke landmacht 1905 en de §§ 61 en 62 der Ministeriële beschikking van 11 Juli 1939, IIIe Afd. B, nr. 69 (legerorder nr. 296 O van 1939) en tevens de vorenbedoelde ter zake geldende bepalingen volledig te hunner kennis te brengen, opdat in den vervolge wederom dienovereenkomstig zal kunnen worden gehandeld.

Nr. 335 L-LM — Beschikkingen op beklag over een opgelegde krijgstucltelijke straf en/of over de omschrijving der strafredenen.

In verband met de omstandigheid, dat vele — volgens het bepaalde in het 4de lid van artikel 129 van het Voorl. R.I.D. K.L., deel A — in afschrift aangeboden beschikkingen op een beklag, genomen door de in art. 61 van de Wet op de Krijgstucht bedoelde meerdere, zowel voor wat betreft vorm en inhoud, alsmede wijze van aanbieding, niet ten volle voldoen aan de daaraan te stellen eisen, wordt hierna een overzicht gegeven van de op deze aangelegenheid betrekking hebbende wettelijke bepalingen, voorschriften, enz., terwijl modellen voor de inrichting van de door vorenbedoelde meerdere te nemen beschikkingen worden bijgevoegd.

I. Wetten en reglementen

- a. Wet op de Krijgstucht, artikel 61 t/m 67;
- b. Reglementen betreffende de Krijgstucht, artikel 30 en 31;
- c. Voorlopig Reglement op de Inwendige Dienst der Koninklijke Landmacht, deel A, artikel 129.

II. Beschikking; vorm en inhoud

Op ieder beklag over een opgelegde krijgstuuchtelijke straf en/of over de omschrijving der strafredenen behoort een schriftelijke beschikking te worden genomen.

Deze beschikking dient te worden opgemaakt volgens de hiërarchter als bijlagen opgenomen modellen.

Het is steeds noodzakelijk, dat al die omstandigheden, welke tot de beslissing hebben bijgedragen, ook inderdaad in de overwegingen worden vermeld. Met vermindering van wijdloopigheid dienen de overwegingen de gevolgde gedachten-gang duidelijk weer te geven; hun inhoud behoort zodanig te zijn, dat de genomen beslissing er logisch uit voortvloeit.

Is een beklag binnen de voorgeschreven termijn ingebracht, dan zal het hetzij **gegrond**, hetzij **gedeeltelijk gegrond**, hetzij **ongegrond** moeten worden verklaard.

Wordt het beklag **gegrond** bevonden, dan worden straf en strafreden teniet gedaan. (Zie bijlage I A.)

Wordt het beklag **gedeeltelijk gegrond** bevonden, dan wordt (worden) straf en/of omschrijving der strafredenen ten gunste van klager gewijzigd. (Zie bijlage I B, C en D.)

Wordt het beklag **ongegrond**¹⁾ bevonden, dan blijven straf en strafreden gehandhaafd, of wordt de strafreden ge-

1) Afzonderlijke bestraffing door de in art. 61 Wet op de Krijgstucht bedoelde meerdere.

a. Een militair, die zich onredelijk gedraagt, of die zich schuldig maakt aan oneerbiedigheid door de inhoud van het beklag of bij het onderzoek daarvan, handelt ingevolge het bepaalde bij art. 30(3) R.K. in strijd met een goede krijgstuuch en is derhalve strafbaar.

b. Op de in art. 61 Wet op de Krijgstucht bedoelde meerdere rust de verplichting — krachtens art. 27 (2) R.K. — om op te treden tegen de klager, die zich bij de indiening of bij de behandeling van het beklag schuldig maakt aan een der in art. 30 (3) R.K. omschreven krijgstuuchtelijke vergrijpen.

c. **Onredelijk** kan worden beschouwd het beklag, ten aanzien waarvan bij het onderzoek naar voren komt, dat de klager begrepen moet hebben; dat er voor hem geen enkele goede grond voor beklag aanwezig was, m.a.w. beklag tegen beter weten in.

d. Daar het Hoog Militair Gerechtshof de bevoegdheid mist om zelf straf

wijzigd, zonder dat de wijziging ten gunste van klager strekt. (Zie bijlage I E en F.)

Een beklag niet binnen de voorgeschreven termijn ingebracht zal **niet voor behandeling vatbaar** worden verklaard. (Zie bijlage II.)

III. Wijze van aanbidding

Zie bijlage III, waarin volledigheidshalve het gehele artikel 129 van het voorlopig R.I.D.K.L., deel A, is opgenomen²⁾, doch van welk artikel het 4de lid betrekking heeft op de aanbidding en uitreiking van afschriften c.q. uittreksel(s) der genomen beschikking.

De Ministeriële kennisgeving van 19 December 1939, IIde Afd. B, nr. 120 (L.O. 1939, nr. 620) wordt hierbij ingetrokken.

BIJLAGE I.

MODEL

voor de inrichting van een door de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere te nemen beschikking op een beklag over een krijgstuuchtelijke straf en/of de omschrijving der strafreden.

PRO JUSTITIA

De (rang en dienstbetrekking van de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere)

Gezien het beklag van (rang of stand, geslachtsnaam, voorna-

me) op te leggen aan de militair, die zich ter zake van een door hem ingegrepen eindbeslissing van het Hof, onredelijk beklagt of zich schuldig maakt aan oneerbiedigheid door de inhoud van de klacht of bij het onderzoek daarvan, zal de betrokken tot straffen bevoegde meerdere in voorkomend geval, op grond van nauwkeurige bestudering van de overwegingen in de eindbeslissing van het Hoog Militair Gerechtshof behoren te overwegen, of er voor hem aanleiding bestaat klager te dier zake een krijgstuuchtelijke straf op te leggen.

e. Eventueel beklag over een extra-straf, opgelegd ter zake van onredelijk of oneerbiedig beklag (artikel 30 (3) R.K.), moet blijkens de geldende jurisprudentie van het Hoog Militair Gerechtshof worden gedaan bij de in artikel 61 Wet op de Krijgstucht bedoelde meerdere van hem, die de bedoelde extra-straf heeft opgelegd; het Hoog Militair Gerechtshof betreft die extra-straf niet in zijn eindbeslissing.

²⁾ Bijlage III (= art. 129 v. h. Voorl. R.I.D.K.L.) is hier niet opgenomen.

men en legernummer van de gestrafte) dienende bij (legeronderdeel), houdende de op (datum waarop, blijkens de op het beklag gestelde aantekening, het beklag door de meerdere van de gestrafte in ontvangst genomen) kenbaar gemaakte wens om zich te beklagen over de straf van (strafsoort en strafmaat) met de strafreden, hem op (datum) opgelegd door (rang en dienstbetrekking, geslachtsnaam en voorletters van de strafoplegger) en hem op (datum) ter kennis gebracht;

Gehoord de gestrafte (c.q. en de strafoplegger, c.q. en als getuige(n) (rang of stand, geslachtsnaam (namen) en voornamen van de getuige(n));

Gezien de verhoren en verdere informatiën te dezen genomen;

Overwegende, dat bij het onderzoek is komen vast te staan en door klager is toegegeven, dat

Overwegende, dat (eventueel te vermelden wat de getuige(n) (c.q. de strafoplegger hebben verklaard)

Overwegende, dat (te vermelden de beschouwingen en het aan de te nemen beslissing ten grondslag liggende oordeel, waartoe de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere op grond van de voorgaande overwegingen komt met betrekking tot de strafbaarheid van het bestrafte feit, de zwaarte van de opgelegde straf en de omschrijving van de strafreden)

Gezien de artikelen 61, 62, 65 en 66 der Wet op de Krijgstucht;

Beschikkende op het beklag:

Verklaart dit:

A. Gegrond

Doet teniet de opgelegde straf en de omschrijving der strafreden, met last, dat de vermelding er van in de straflijst van de gestrafte onleesbaar zal worden gemaakt, onder verwijzing naar deze beschikking;

B. Gedeeltelijk gegrond;

Handhaaft de omschrijving der strafreden;

Wijzigt de opgelegde straf in (vermelding van strafmaat en strafsoort) (c.q. welke geacht moet worden te zijn ondergaan door het ondergaan van) (vermelding van de oorspronkelijke straf of het daarvan ondergane gedeelte), waarvan over de gestrafte zich heeft beklaagd);

Bepaalt, dat — tenzij de gestrafte de eindbeslissing van het Hoog Militair Gerechtshof inroept — de gewijzigde straf in plaats van de oorspronkelijke — welke onleesbaar moet worden gemaakt — in de straflijst van de gestrafte zal worden ingeschreven, dat hij, (geslachtsnaam, voorletters, rang en dienstbetrekking van de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere), in die straflijst als strafoplegger zal worden genoemd, de toevoeging „na beklag” onder de gewijzigde straf zal worden geplaatst en dat als datum van strafoplegging de datum dezer beschikking zal worden vermeld;

C. Gedeeltelijk gegrond;

Handhaaft de opgelegde straf;

Wijzigt de omschrijving der strafreden, zodat deze komt te luiden: (te vermelden de nieuwe omschrijving)

Bepaalt, dat — tenzij de gestrafte de eindbeslissing van het Hoog Militair Gerechtshof inroept — de gewijzigde omschrijving der strafreden in plaats van de oorspronkelijke — welke onleesbaar moet worden gemaakt — in de straflijst van de gestrafte zal worden ingeschreven, dat hij, (geslachtsnaam, voorletters, rang en dienstbetrekking van de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere), in die straflijst als strafoplegger zal worden genoemd, de toevoeging „na beklag” onder de gewijzigde omschrijving der strafreden zal worden geplaatst en dat als datum van strafoplegging de datum dezer beschikking zal worden vermeld;

D. Gedeeltelijk gegrond;

Wijzigt de opgelegde straf en de omschrijving der strafreden;

Wijzigt de opgelegde straf in (zie onder B);

Wijzigt de omschrijving der strafreden (zie onder C);

Bepaalt, dat — tenzij de gestrafte de eindbeslissing van het Hoog Militair Gerechtshof inroept — de gewijzigde straf en omschrijving der strafreden in plaats van de oorspronkelijke — welke onleesbaar moeten worden gemaakt — in de straflijst van de gestrafte zullen worden ingeschreven, dat hij, (geslachtsnaam, voorletters, rang en dienstbetrekking van de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere), als strafoplegger in die straflijst zal worden genoemd, de toevoeging „na beklag” onder de gewijzigde straf en omschrijving der strafreden zal worden geplaatst en dat als datum van strafoplegging de da-

tum van deze beschikking zal worden vermeld;

E. Ongegrond;

Handhaaft de opgelegde straf en de omschrijving der strafreden;

F. Ongegrond;

Handhaaft de opgelegde straf;

Wijzigt de omschrijving der strafreden — welke wijziging nochtans niet strekt ten gunste van klager — zodat deze komt te luiden (zie verder onder C);

Bepaalt, dat een afschrift van deze beschikking zal worden aangeboden aan de Minister van Oorlog en zal worden uitgereikt aan de strafoplegger en aan klager.¹⁾

..... (plaats en datum)
De (rang en dienstbetrekking van de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere)
..... (Ondertekening)

BIJLAGE II.

MODEL

voor de inrichting van een door de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere te nemen beschikking op een beklag over een krijgstuchtelijke straf en/of de omschrijving der strafreden, dat is ingediend met overschrijding van de daarvoor gestelde termijn.

PRO JUSTITIA

De (rang en dienstbetrekking van de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere)

Gezien het beklag van (rang of stand, geslachtsnaam, voornamen en legernummer van de gestrafte) dienende bij (legeronderdeel) houdende de op (datum waarop, blijkens de op het beklag gestelde aantekening, het beklag door de meerdere van de gestrafte is in ontvangst genomen = datum A) kenbaar gemaakte wens om zich te beklagen over de straf van (strafsoort en strafmaat) met de strafreden hem op (datum) opgelegd door (rang en dienstbetrekking, geslachtsnaam en voorletters van de strafoplegger) en hem op (datum = datum B) ter kennis gebracht;

Overwegende, dat de strafoplegging, waarover beklag op (datum

B) ter kennis van klager is gebracht;

Overwegende, dat ingevolge het bepaalde in het eerste lid van art. 62 Wet op de Krijgstucht de termijn voor de kenbaarmaking van het verlangen om een beklag in te brengen derhalve aanving op (datum B + 2) en eindigde op (datum B + 5)

Overwegende, dat klager mitsdien, door op (datum A) het verlangen om beklag in te brengen kenbaar te maken, de daarvoor te zijner beschikking staande wettelijke termijn heeft overschreden;

Beschikkende op het beklag;

Verklaart dit niet voor behandeling vatbaar;

Bepaalt, dat een afschrift van deze beschikking zal worden aangeboden aan de Minister van Oorlog en zal worden uitgereikt aan de strafoplegger en aan klager.

..... (plaats en datum)
De (rang en dienstbetrekking van de in art. 61 W.K. bedoelde meerdere)
..... (Ondertekening)

Nr. 336 L-LM — Gemeenschappelijke regeling groetplicht Koninklijke marine, Koninklijk Nederlands-Indonesisch leger en Koninklijke landmacht.

In deze L.O. is opgenomen de regeling van de groetplicht in het openbaar, vastgesteld voor de Koninklijke landmacht, met inbegrip van de Legerluchtmacht, in overeenstemming met de regeling, welke zal worden vastgesteld voor het Koninklijk Nederlands-Indonesisch leger en de Koninklijke marine.

Op 1 December 1948 treedt bovengenoemde regeling in werking.

Het Voorlopig Reglement op de Inwendige Dienst der Koninklijke landmacht en het Reglement op de Garnizoensdienst zullen, voor zoveel nodig, hiermede in overeenstemming worden gebracht.

In deze reglementen zal tevens, als bijlage, ter inlichting worden opgenomen de regeling voor de gevallen, in welke bij het Koninklijk Nederlands-Indonesisch leger en de Koninklijke marine door wachten en schildwachten geen eerbewijzen worden gebracht.

Nr. 338 L-LM — Onderscheidingsteken voor militair-juridische bekwaamheid.

Door officieren, die in het bezit zijn van een brevet als omschreven in mijn

¹⁾ Aan klager kan in plaats van een afschrift een uittreksel van de beschikking worden uitgereikt.

beschikking van 25 Mei 1948, Hoofdkwartier van de Generale Staf, Sectie G 6, nr. 1001, wordt een onderscheidingsteken gedragen als in punt 2 nader wordt omschreven.

Het onderscheidingsteken bestaat uit een in gouddraad geborduurde leeuw,

omgeven door een gestyleerde wetsrol, eveneens in gouddraad geborduurd.

De afmetingen van het embleem en de leeuw zijn gelijk aan die van het onderscheidingsteken voor gebrevetteerde intendanten en wordt op dezelfde wijze gedragen.

NIEUWS VAN DE MAAND

DE OORLOGSBEGROTING 1949

Op blz. 625 van het Novembernummer dient in stede van „De oorlogsbegroting 1948” te worden gelezen: „De oorlogsbegroting 1949”.

Publicaties

van Sectie G 8 van het Hoofdkwartier van de Generale Staf uit het in bewerking zijnde stafwerk

NEDERLAND'S VERDEDIGING TEGEN DE DUITSE AANVAL

De Krijgsverrichtingen op het Zuidfront van de Vesting Holland (XXIII)

De krijgsverrichtingen West van de Dordtse Kil van 10 Mei 12.00 tot 14 Mei 7.00. (Vervolg.)

d. De Krijgsverrichtingen op 13 Mei. (Vervolg.)

(Schetsen 16 en 17).

Op de Commandopost van de Groep Kil ging te 19.20 het electrisch licht, dat uit Dordrecht stroom ontving, uit. De telefonische verbinding met deze stad en daarmee eveneens die met 's-Gravenhage was reeds verbroken. Het was duidelijk dat Dordrecht in 's vijands handen was.

Van het *Oude Maasfront*, dat door 3 G.B. (min 4) werd verdedigd, kwamen onrustbarende berichten. Om 19.15 deelden enkele naar Puttershoek uitgeweken manschappen van dit bataljon mede, dat een pantseraanval op de Barendrechtse brug had plaats gehad, die echter zou zijn afgeslagen. Enige tijd later meldde C.-3 G.B. „Duitsers geland aan Zuidzijde Oude Maasoever, West van de brug; drie pantserwagens op de brug onschadelijk gemaakt”. Daarna werd op de commandopost van de Groepscommandant van C.-3 G.B. — met wie geen rechtstreekse

telefoonverbinding bestond — niets meer vernomen. De Chef van de Staf, inmiddels op de commandopost teruggekeerd, zond daarop te 22.30 een officierspatrouille onder de 1e Luitenant-adj. naar de Barendrechtse brug met opdracht zich van de toestand aldaar te vergewissen.

Alvorens deze patrouille terug was kwam een bericht binnen van C.-groep Spui, afkomstig van C.-II-34 R.I., die een vak commandeerde in de opnamestelling, welke C.-groep Spui, zonder op nader bericht van C.-Groep Kil te wachten, reeds had doen innemen. Hij meldde, dat 3 G.B. in stukjes en beetjes door de opnamestelling terugtrok, de terugtrekkenden mededeelden, dat de Duitsers de Barendrechtse brug hadden overschreden en zij niet langer konden standhouden. C.-II-34 R.I. had de indruk, dat onder het bataljon een slachting was aangericht en maakte tevens zijn bezorgdheid kenbaar over de zwakte van de opnamestelling.

Even later keerde de officierspatrouille terug en meldde, dat van 3 G.B. geen spoor was aangetroffen, dat de viersprong bij Blaak (4 km W. van Puttershoek) onder mitrailleurvuur uit Westelijke richting lag en dat hevig mitrailleurvuur was gehoord uit de richting Heinenoord.

Zoals eerst later is gebleken, heeft zich bij 3 G.B. het volgende afgespeeld.

Nadat op 12 Mei 4-3 G.B. een bestemming buiten het bataljon had gekregen en het detachement, dat zich bij de Barendrechtse brug bevond in de morgen van 13 Mei door C.-groep Kil was teruggenomen, had C-3 G.B., die te vergeefs om versterking nad gevraagd en die onkundig was van de toestand aan de Kil en op het Eiland van Dordrecht, het gevoel, dat hij aan zijn lot werd overgelaten.

Het moreel van de troep was door de voorafgegane gebeurtenissen en grote vermoeidheid sterk gedaald. Na het reeds genoemde vertrek van het detachement van de Barendrechtse brug werd 3 G.B. gegroepeerd als volgt:

3-3 G.B. ter weerszijden van de brug en wel twee sectiën tirailleurs en een sectie zw.mitr. (3 st.) Oost, een sectie tirailleurs (verzwakt) en een sectie zw. mitr. (2 stukken) West. Oostelijk van deze compagnie bevond zich 2-3 G.B., uit twee sectiën bestaande waarvan de C.C. opstelling koos aan de weg naar de brug, dus niet onmiddellijk achter zijn Comp.

De zw. mitr. waren van huis uit ingedeeld bij de Compagniën er dus niet als Mitr. Comp. bij het Bat. ingedeeld. De sectie zw. mitr. op de linker vleugel van het Bat. behoorde tot 2-3 G.B. en dit was de reden dat C.-2-3 G.B. zich aan de weg naar de brug opstelde.

De Sectie pag. bevond zich tegenover de as van de brug aan de weg, met een stuk aan de rivierdijk en een stuk meer achterwaarts aan de Gorzenweg, terwijl de Sectie mortieren achter de linker vleugel van 2-3 G.B. meer achterwaarts in stelling stond. In tweede lijn bevond zich 1-3 G.B. aan de z.g. Blaakse Dijk. Deze Comp. had op 11 Mei op een na alle lt. mitr. verloren en had er twee van 3-3 G.B. ontvangen, welke Comp. eveneens aan 1-3 G.B. lt. mitrailleurs had afgestaan. Alle drie Compn. beschikten dus slechts over 3 lt. mitr.

3-3 G.B. beschikte over rijwielen, de beide andere Compn. niet.

Op 13 Mei 16.00 begaf de B.C., die zijn cp. te Blaak had, zich naar

Heinenoord, om verband op te nemen met het daar geplaatste detachement en hij besprak daar, op welke wijze enig verband kon worden gelegd tussen dat detachement en zijn Bat. Aansluiting bleek niet mogelijk.

Te Heinenoord werd hij te ongeveer 16.30 per telefoon door zijn lt. adj ingelicht, dat er bevelen waren gekomen en werd hem bovendien namens C.-Groep Kil opgedragen, een Bt. Art., die vermoed werd, aldaar te zullen passeren, aan te houden. Terugkerende naar Blaak vond hij de smalle weg in Heinenoord geblokkeerd door een groot aantal vrachtauto's, deels bezet met zoeklichten, deels overdekt, die eerst halt hielden, doch later met grote snelheid vertrokken.

Dit waren de zoeklicht-sectiën en de 6 Bat.Lu. A., die op last van C.-Groep Kil teruggingen richting Brielle, hetgeen C.-3 G.B. niet wist.

Onderweg ontmoette hij nog vele auto's, die zich met grote snelheid in W. richting verplaatsten. Ook na terugkeer in de cp. passeerden nog steeds losse groepen door Blaak. Uit een en ander had C.-3 G.B. de indruk, dat uit Groep Kil verplaatsingen in W. richting aan de gang waren.

In de afwezigheid van C.-3 G.B. was te ongeveer 16.00 een bevel van C.-Groep Kil binnengekomen (getekend door de Ch v. d. Staf), dat te 14.30 was uitgegeven en dat inhield, dat een Comp. met een Sectie zw. mitr. en een mortier naar Puttershoek moest worden gezonden. Daar zeer veel spoed was geboden, moest, zodra een onderdeel gereed was, dit worden gezonden.

De Lt. Adj. had hierop orde gesteld en aangewezen 1-3 G.B., die echter geen rijwielen bezat. In verband daarmee geschiedde de verplaatsing met de rijwielen van 3-3 G.B., aangevuld met auto's.

Te Puttershoek werd het eerste onderdeel van deze Comp. dat aankwam, door C.-Groep Kil, die niet op de hoogte bleek van het bevel van zijn Chef v. d. Staf, met krachtige termen teruggezonden. Een en ander had plaats op een ogenblik, dat aan de Kil de reeds beschreven ernstige gebeurtenissen plaats hadden, waarbij verschillende onderdelen waren teruggetrokken. C.-Groep Kil heeft dus wellicht gemeend met een dergelijk onderdeel te doen te hebben. Op de heen en weer gezonden Compagnie en degenen, die er getuige van waren geweest, had een en ander een demoraliserende invloed.

Door een onjuist overgebracht bevel verschenen C.-3-3 G.B. en twee luitenants op de cp. van C-3 G.B. Zij werden teruggezonden.

De beschikbaar gekomen munitiecolonne was Blaak gepasseerd en te Mijnsheerenland aangekomen.

Uit de voorste lijn kwam tussen 18.30 en 19.00 bericht, dat een schip was gepasseerd, dat hoewel van Ned. zijde beschoten, doorvoer. C.-3 G.B. zond hiervan bericht aan de C.-Heinenoord, die na 20.00 mededeelde, dat geen schip aldaar was gepasseerd. C.-3 G.B. vermoedde toen, dat er Duitsers tussen de brug en Heinenoord waren aan wal gegaan. Er waren verschillende verwarring wekkende berichten, die verontrustend werkten. C.-3 G.B. begaf zich naar de Sectie mr., die door het te Willemstad achterblijven van de Sectie Commandant en het gewond raken van de opvolger, werd gecombineerd door een St.C. De sectie, die nog over 45 projectielen beschikte, lag onder mitr. vuur, doch de wnd. Sectie C. was bezig met een vuur, waarmee niet veel te bereiken was. Daarom

nam de B.C. tijdelijk de leiding over. Daarna vertrok hij en zegde toe, de te Blaak inmiddels afgeladen munitie te zullen doen brengen. Nadat de B.C. op zijn Cp. was teruggekeerd, verscheen tussen 20.00 en 21.00 (schemering) een res. 1e Luitenant achter op een motor, die in opgewonden toestand mededeelde, dat de troepen op de rechter- en linker vleugel waren teruggeweken en dientengevolge ook het midden terug moest, een en ander nadat te ongeveer 19.00 drie aanvallende pantserwagens waren tot staan gebracht.

Commandant 3 G.B. deed door een sectie van 1-3 G.B. de weg van Blaak naar het N. afsluiten en op een vraag van de C. der Sectie Aut. T. deed hij de auto's en de trein van 3 G.B. naar Klaaswaal verplaatsen, teneinde bij Blaak opstopping en paniek te voorkomen. Deze treinen hebben te Mijnsheerenland, waar de munitiecolonne stond, een wanordelijke toestand doen ontstaan. De Luit. Adj. is met die trein medegereden, zonder toestemming van zijn B.C. en was volkomen over zijn zenuwen heen.

De Commandant van de munitiecolonne heeft in de mededeling van een der officieren bij de trein van 3 G.B. waarbij zich de Luit. Adj. verplegingsofficier en Bat. arts bevonden, aanleiding gevonden, om met zijn colonne weg te rijden over Oud- en Nieuw Beyerland en het veer bij Hekelingen op Heenvliet.

Tegelijkertijd verschenen 2 en 3-3 G.B., die niet meer over bruikbare lt. mitr. beschikten, terwijl C.-3 G.B. geen zw. mitrs. of mortieren zag. Hij vernam toen dat er verliezen waren geleden. Wat hij van de teruggestroomde troep zag, leidde hem tot de conclusie, dat deze niet meer in staat was, om ingezet te worden.

Wat had zich bij de voorcomp. afgespeeld?

De opstellingen aan de rivierdijk lagen voortdurend onder vuur van mitrs. en mortieren der Duitsers.

Van de oost van de brug opgestelde sectie zw. mitrs. was door mortiervuur gesneuveld een S.m.i. en een van zijn Stuks cn.

Nadat tussen 18.30 en 19.00 schepen op de Oude Maas waren waargenomen, varende in W. richting, reed een viertal Duitse pantserwagens al vurende de Barendrechtse brug op. Drie dezer wagens werden echter door het voorste stuk pag. onder een vaandrig vernield; de bemanning, die de wagen trachtte te verlaten, werd door vuur van de zw. mitr. neergelegd. De dpl. schutter van het stuk pag sneuvelde; zijn laatste uitroep was „Wilhelmus van Nassouwe”; een dpl. serg. en soldaat kregen een Shellshock.

De beide Sectiën van 2-3 G.B. op de Oostvleugel van het bataljon waren zonder commandanten.

De beide Sectiecommandanten, hadden zich, hoewel hun dit door een S.m.i. van 3-3 G.B. was ontraden, te zamen in O. richting begeven om, zoals zij hebben medegedeeld, een verkenning te gaan uitvoeren naar Kuipersveer, waar zij een overtochtspoging der Duitsers vreesden. Aangezien de CC. zich had opgesteld aan de weg naar de brug, had ook deze zijn (halve) Comp. niet onder directe contrôle.

Een deel der twee zeer vermoeide Sectiën vertoonde neiging de opstelling te verlaten langs de S.m.i. Sectie C. op de rechtervleugel van 3-3 G.B.; zij werden teruggezonden naar hun opstelling. Daarna is echter onder die Sectiën een paniek uitgebroken, als gevolg van het

vuur van de pantserwagens. Beide Sectiën zijn door het terrein teruggetrokken; een gedeelte is terechtgekomen in Blaak, de rest is verder teruggegaan op Mijnsheerenland. Dat de pantserwagen-aanval was afgeslagen, hadden zij niet bemerkt.

De C. van 3-3 G.B. was te voet op weg van Blaak, waarheen hij door een vergissing ontboden was, naar zijn Comp., toen hij het vuurgevecht bij de Barendrechtse brug hoorde. Bij zijn Comp. aankomende, ontving hij bericht, dat de linkervleugel uit de flank en in de rug werd beschoten, waaruit de conclusie werd getrokken, dat de Duitsers West van de brug over de Oude Maas waren getrokken. Aangezien de Duitsers hier niet over de Oude Maas zijn gekomen, wordt vermoed, dat beschieting heeft plaats gehad door patrouilles, gezonden uit Heinenoord. Het bericht werd gezonden aan C.-3 G.B. De CC. zond een patrouille het terrein in, die hij niet heeft teruggezien.

De niet onder bevel van de C.-3-3 G.B. staande Sectie zw. mitr verplaatste zich naar achteren, waarbij een stuk onklaar werd geschoten en de uit 2 groepen bestaande tirailleursectie trok terug, waarop de CC een groep met front W. in stelling bracht. Hij nam daarop echter waar, dat 2-3 G.B. op de rechtervleugel in zijn geheel terugtrok en meende nu, dat hij, zowel Oost als West werd omvat en besloot met het aanwezige deel van zijn Comp. en pag. een sprong terug te doen; tegen de bedoeling van de CC. kwam de terugtrekkende beweging eerst tot staan aan de Blaakse Dijk, waar in de duisternis een groot deel van de voorste Compn. samenstroomde, terwijl een deel doortrok.

Ook de Sectie Mr. trok terug en is eerst de volgende dag bij het Bat. teruggekomen. De Sectie pag. bleek te Blaak aanwezig te zijn.

C.-3 G.B. stond, toen zijn voorcomp. te Blaak aankwam voor een van de moeilijkste ogenblikken, die een bevelvoerend officier kan beleven. Aangezien hij, zoals hierna zal blijken, een onjuiste beslissing nam, is het van belang, te vermelden dat deze Majoor volgens de verklaring van al zijn onderhebbende officieren gedurende de oorlogsdagen een voorbeeld van kalmte en rust is geweest voor hen allen, dat hij zich geen rust gunde, het gevaar niet schuwde en bijna steeds bij de troep en niet in zijn commandopost was.

Het ontbreken van zijn Vbd.A. maakte, dat hij geen tfn. verbinding met zijn ondercommandanten had.

Zijn eerste reactie was, de troep te Blaak opvangen en aldaar stelling nemen, doch de toestand van de teruggetrokken onderdelen deed hem blijkbaar van mening veranderen.

Zoals reeds hiervoor is medegedeeld, achtte hij de voorcomp. niet meer gevechtswaardig.

Tijdens het ordenen van de verbanden rapporteerden de ordonnansen, die de telefoonpost bezet hadden, dat zij, in de mening verkerende, dat een terugtocht was gelast, de telefoon hadden vernield, zodat C.-3 G.B. beroofd was van de enige verbinding met C.-Groep Kil, die hij had.

C.-3 G.B. gaf aan de oudste CC. bevel, met het te Blaak verzamelde personeel af te marcheren naar Mijnsheerenland.

Zelf begaf hij zich naar 1-3 G.B., welke Comp. bezig bleek te verzamelen. Hij deed de opstellingen weder innemen en de wegen afsluiten, waarbij ook de Sectie pag werd ingedeeld. Daarna verbleef hij enige tijd

bij de vijfsprong te Blaak. Hij bemerkte niets van de vijand, doch vermoedde deze Oost van Heinenoord en bij Kuipersveer.

Bij zijn inspectie van 1-3 G.B. bleek, dat de doodvermoede troep in de opstellingen sliep. Vrezende, dat de vijand gedurende de nacht erin zou slagen, in de rug door te dringen, nam hij daarop het onjuiste besluit, ook de 1e Comp. te doen teruggaan op Mijnsheerenland. Hij wilde de troep aldaar enige rust gunnen en verband opnemen met C.-Groep Kil, teneinde na te gaan, wat hem te doen stond. Het is onbegrijpelijk, dat C.-3 G.B. de hem uitdrukkelijk gegeven opdracht, om aan de Oude Maas stand te houden, geheel los liet en hoewel vijand in het voorterein vermoedende, kon besluiten, zijn troep te Mijnsheerenland, zij het onder beveiliging, te doen rusten.

Hij deed 1-3 G.B. met de Sectie pag met veiligheidsmaatregelen per rijwiel terugrijden naar Mijnsheerenland, zelf bij de achterhoede zich ophoudende; hij kwam aldaar te 23.00 aan, sloot de wegen naar het N. en O. af en trachtte verbinding te krijgen met C.-Groep Kil, hetgeen noch via het Gemeentehuis, noch via militaire verbindingen (die niet gebruiksklaar bleken) gelukte. Hij zond twee motorordonnansen via West Maas-Maasdam naar Puttershoek met een schriftelijk bericht voor de Art. en C.-Groep Kil.

Beide ordonnansen keerden terug met de mededeling dat zij Puttershoek niet hadden kunnen vinden.

De Munitiecolonne was, bleek hem, niet meer te Mijnsheerenland aanwezig.

Te Mijnsheerenland geraakte de art.off.inlichter in de duisternis te water. Hieraan en aan het niet de weg kunnen vinden van de ordonnansen was het te wijten, dat de C. van 1-II-23 R.A. onkundig was van wat zich bij 3 G.B. afspeelde.

C-3 G.B. besprak vervolgens met zijn CCn. de maatregelen voor het innemen van een opstelling Noord van Westmaas, toen hij contact kreeg met zijn adjudant, die zich te Klaaswaal bleek te bevinden met de Bat. arts, de Verplegingsofficier en de C. van de Sectie Aut. T. De Luit.-adj. deelde de Majoor mede, dat C.-II-34 R.I. te Klaaswaal hem aldaar verwachtte. C.-3-G.B. besloot toen (0.30) af te marcheren naar Klaaswaal, in de mening verkerende, dat de mededelingen van C.-II-34 R.I. het gevolg waren van bevelen van C.-Groep Kil.

Hij realiseerde niet, dat het loslaten van het hem toevertrouwde vak de flank van de troepen aan de Kil geheel ontblootte. De vermoeienissen en het gebrek aan slaap, naast gebrek aan inzicht in de algemene toestand moeten hem volkomen parten hebben gespeeld, anders is zijn besluit moeilijk te begrijpen.

C.-II-34 R.I., die telefonisch van C.-groep Spui bevelen ontving, gaf daarop aan C.-3 G.B. namens C.-groep Spui, die zijnerzijds C.-Groep Kil had ingelicht, opdracht, met het overschot van zijn bataljon stelling te nemen in de lijn West Maas—Stougiesdijk, teneinde in aansluiting aan de Binnen Bedijkte Maas, een soort *grendelstelling* te vormen t.o.v. een tegenstander, die over de Barendrechtse brug naar het zuiden zou stoten. In de vroege morgen van 14 Mei werd deze stelling bezet, met van Oost naar West 3-3 G.B., 1-3 G.B. en 2-3 G.B., terwijl de pag. de wegen afsloot. De B.C. vestigde zijn cp. bij die van C.-II-34 R.I. te Klaaswaal en werd in de loop van de morgen in plaats van de wn. C.-34 R.I. door

C.-groep Spui aangewezen als Commandant van de opnamestelling.

C.-II-34 R.I. was te voren niet op de hoogte geweest van de aanwezigheid van 3 G.B. Hij vernam dit eerst van een teruggetrokken onderofficier van 3 G.B. en uit telefonisch contact, dat hij met de elders te Klaaswaal zich ophoudende Bat. Adj van 3 G.B. kreeg. Enerzijds heeft dus C.-II-34 R.I. een bevel uitgelokt om 3 G.B. dat naar zijne inlichtingen voor de over de Oude Maas getrokken vijand met grote verliezen was teruggeweken, zijn eigen bataljon te doen versterken. Aan de andere zijde had C.-3 G.B. een dusdanig verward inzicht, dat hij in het contact met C.-II-34 R.I., wiens aanwezigheid hem niet bekend was en de van deze ontvangen bevelen min of meer de logische oplossing zag in de verwarde toestand, die hij aanwezig achtte.

De Commandant van de Groep Kil kreeg uit de ontvangen berichten de indruk, dat de vijand de overgang over de Oude Maas had geforceerd, dat 3 G.B. in westelijke richting was teruggeslagen en dat derhalve bij het aanbreken van de dag vijandelijke pantsertroepen over de geheel open liggende Barendrechtse brug in de rug van de zwakke en uitgeputte bezetting van het Kilfront waren te wachten. Gezien de toestand van deze troepen en het — behoudens één stuk van 6 veld — ontbreken van pantserafweermiddelen was de Groepscommandant van oordeel, dat onder deze omstandigheden een *terugtocht achter het Spui* onvermijdelijk was geworden.

Door deze terugtocht Zuid van de Binnen Bedijkte Maas te leiden mocht worden gehoopt, dat het zou gelukken zonder vijandelijke inwerking de opnamestelling te bereiken. 14 Mei 2.30 nam C.-Groep Kil het zware besluit tot de terugtocht en kort daarna werden door de Chef van de Staf telefonisch de vereiste bevelen gegeven.¹⁾

Er werden twee *terugtochtsassen* aangewezen, n.l.:

- a. de weg 's-Gravendeel—Maasdam—Westmaas—Stougiesdijk—Nieuw Eyerland—veer over het Spui—Hekelingen voor het detachement onder bevel van C.-III-34 R.I., waarbij ingedeeld I-23 R.A., en voor de Groepsreserve onder C.-28 R.I., waarbij ingedeeld 1-II-23 R.A. (in stelling bij St. Anthonyolder);
- b. de weg Strijen—Klaaswaal—Piershil en dan of naar Goudswaard, of naar het voetveer N. van Piershil voor het detachement onder C.-III-28 R.I.

Marsdoelen: voor het detachement onder C.-III-34 R.I. met I-23 R.A. Hekelingen; voor de Groepsreserve met 1-II-23 R.A. Spijkenisse; voor het detachement onder C.-III-28 R.I.

Als nieuwe *commandopost* voor de Gr.C. en de Gr. A.C. werd Heenvliet aangewezen.

Aan C.-Groep Spui werd medegedeeld, dat hij onder de bevelen van C.-groep Kil trad en de opnamestelling (voor zover zulks niet reeds was geschied) moest worden bezet, voorts werd hem nogmaals opgedragen te zorgen voor overgangsmateriaal hetzij bij Goudswaard, hetzij N. van Piershil.

Ter dekking van de terugtocht werden de *punten* Puttershoek, Maasdam en Strijen vastgehouden door een scherm, dat bij Puttershoek en Maasdam tevens de overgangen over de vaart, die deze dorpen verbindt,

¹⁾ Zie schets 16.

front West moest afsluiten. De bezetting dezer punten werd respectievelijk gevormd door: Stafwacht en personeel Vbd.A. van het St.K.-Groep Kil; C.-28 R.I. met commandogroep 28 R.I. en een door hem aan te wijzen afdeling (aangewezen werden een le Luitenant met een sectie van 3-III-28 R.I. en een tweetal zw. mitrs. op auto's ter afsluiting front Oost en een sectie van 1-III-28 R.I. met twee zw.mitrs. ter afsluiting front West); een afdeling aan te wijzen door C.-III-28 R.I. (aangewezen werden een sectie van 2-III-28 R.I. met het enige overgebleven stuk 6 veld en een stuk van 12 M.C. op een vrachtauto).

De terugtocht voor de detachementen onder C.-III-28 R.I. en C.-III-34 R.I. om 5.00, het detachement onder C.-28 R.I. mocht met de terugtocht beginnen, zodra het detachement onder C.-III-34 R.I. Maasdam geheel zou zijn gepasseerd.

Het scherm stond onder rechtstreeks bevel van de Groepscommandant te Puttershoek en mocht eerst terugtrekken op zijn bevel, te geven nadat hij bericht zou hebben ontvangen dat alle voorgelegen troepen de lijn Strijen—Maasdam—Puttershoek hadden doorschreden. Omstreeks 7.00 kon dit bevel door hem worden gegeven, waarna hij als laatste Puttershoek verliet en zich per auto naar Heenvliet begaf, ten einde het bezetten van de Spui—Oude Maasstelling van daaruit te regelen.

Het zich losmaken van de vijand geschiedde zonder enige stoornis. Te 's-Gravendeel deed een Kapitein de pont tot zinken brengen door het openen van de buitenboordkranen, na de sluitstukken van de machines in de Kil te hebben geworpen. Het bij het „Oude veer”, in stelling gebrachte stuk van 2-I-23 R.A. werd achtergelaten, na het sluitstuk te hebben medegenomen, aangezien het slechts kon worden teruggetrokken door het opruimen van barricades hetgeen te tijdrovend werd geacht.

Zoals vermeld had C.-Groep Spui 13 Mei omstreeks 15.30 van C.-Groep Kil telefonisch bericht ontvangen, dat hij rekening moest houden met de mogelijkheid ener terugtocht van de troepen der Groep Kil, in welk geval hij onder de bevelen van C.-Groep Kil zou treden en — op diens nader te geven last — een *opnamestelling* moest doen bezetten in de lijn Numansdorp—Klaaswaal—Heinenoord. Vooruitlopend op dit bevel gaf de Kolonel reeds dadelijk bevel tot het bezetten van de opnamestelling¹⁾. Tevens verlegde hij zijn commandopost naar Nieuw-Beyerland en trok uit Hellevoetsluis de zich daar bevindende drie sectiën respectievelijk van 3-I-39 R.I., 1-II-34 R.I. en 11 M.C., onder C-2-I-39 R.I. — welk onderdeel in sectiën was opgelost — als groepsreserve naar Zuidzijde aan.

De opnamestelling, onder bevel van wnd. C.-34 R.I., werd verdeeld in drie *vakken*, met als scheidingspunten van het middenvak Oude Sluis (bij rechtersvak) en Stougiesdijk (bij linkervak). Het *rechtersvak* werd bezet door het detachement Numansdorp (I-34 R.I., min 1 en 3; + 2-II-34 R.I., een sectie van 11 M.C. een stuk der 34 Bt.6 veld en een stuk der 34 C.Mr.); het *middenvak* door het detachement Zuid-Beyerland (II-34 R.I., min 1, 2 en een sectie der M.C.; + een stuk der 34 C.Mr. en twee

1) Zie schets 15.

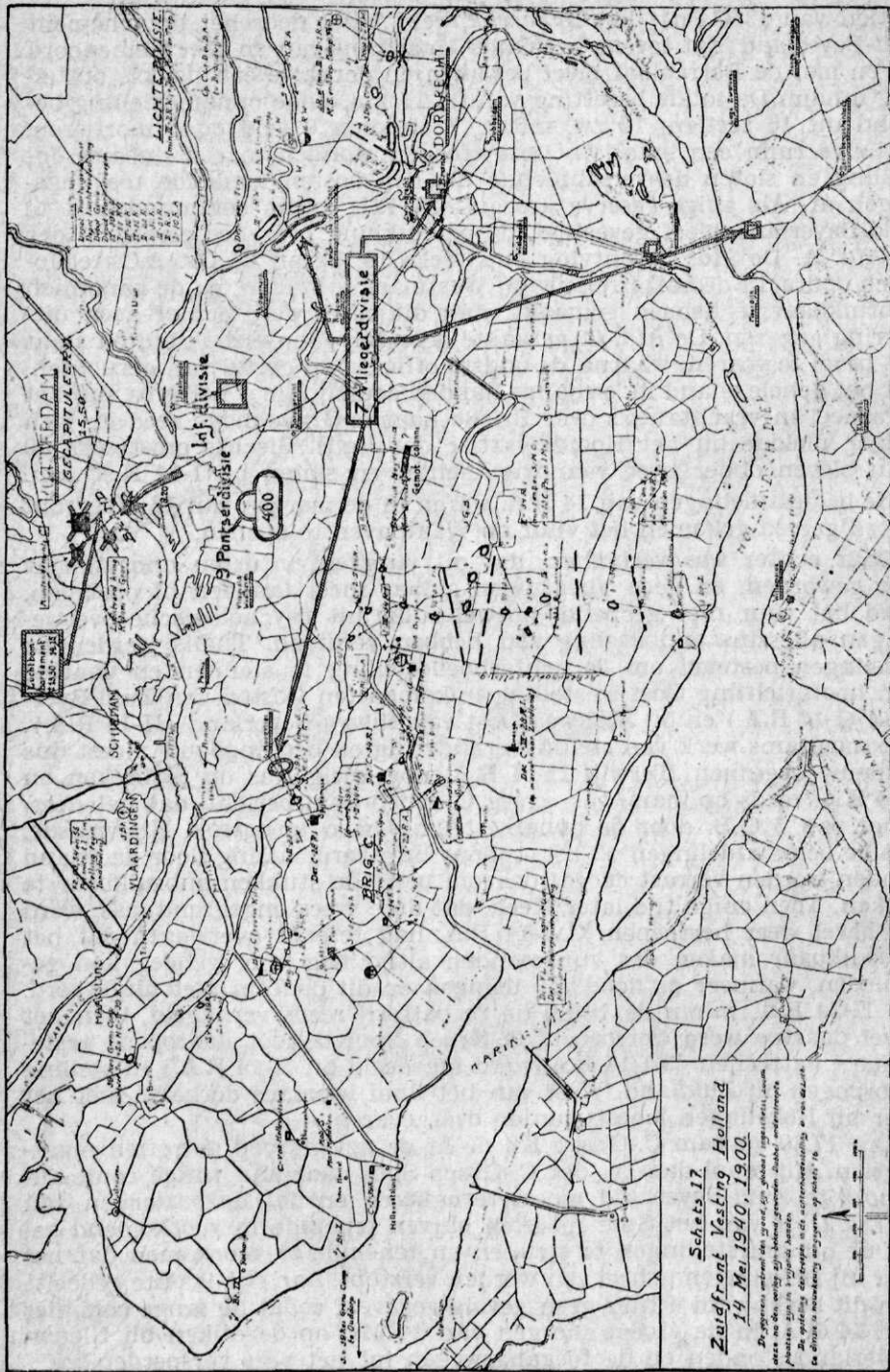

sectiën van 13 C.Pn); het *linkervak* werd bezet door het detachement Oud-Beyerland dat tevens het Oude Maasfront van en met Heinenoord tot en met de Berreplaat bleef bewaken en derhalve een haakse opstelling innam. De totale bezetting van de 13 km lange opnamestelling bestond uit 16 sectiën, 12 zw. mitrs., 3 stukken 6 veld en 3 mortieren, derhalve ruim een bataljon. Deze troepen stonden in een lineaire opstelling en sloten de verschillende uit het Oosten komende toegangswegen af. Als enige reserve kreeg C.-34 R.I., wiens commandopost te Zuid-Beyerland bleef gevestigd, de beschikking over het personeel der 26 Afd. A. De afd. C., ontving omstreeks 16.15 van de Gr. A.C. telefonisch opdracht de batterijbouw bij Westmaas te staken, na de kanonnen onbruikbaar te hebben gemaakt. Aan dit bevel werd echter geen uitvoering gegeven. De Afd. C. geraakte door een zenuwschok buiten staat het bevel te voeren, waarna de oudste officier, op grond van geruchten, dat het gehele eiland in 's vijands handen zou zijn, met het gros van het personeel in vrachtauto's over Brielle naar 's-Gravenhage reed en zich aldaar meldde bij het Hoofdkwartier der Vg.H. Slechts omstreeks 40 man bleven onder twee vaandrags achter en sloten bij I-14 R.A. aan.

De beide afdelingen van 14 R.A. waren in de morgen van 13 Mei front Noord gereed gekomen het vuur op Waalhaven te openen.

Daar echter was vernomen, dat dit vliegveld intussen onbruikbaar was geworden, en geen vliegtuigen aldaar meer landden of opstegen, werd het vuur niet geopend, hoewel zulks uit psychologische overwegingen alleszins aanbeveling zou hebben verdiend. Thans werden de afdelingen bestemd om de achterhoedestelling te steunen en daartoe met hoofdrichting Oost in stelling te komen ten Oosten van Zuid-Byerland (I-14 R.A.) en bij Zinkweg Oost van Nieuw-Beyerland (II-14 R.A.). Het moeizame werk van stellingverandering en beddingbouw moest dus opnieuw beginnen. Terwijl II-14 R.A. nog bezig was op te breken en I-14 R.A. reeds op mars was, kreeg C.-groep Spui bericht, dat het overschot van 3 G.B. door de opnamestelling heen terugtrok. Hij vreesde, dat de beide afdelingen 12 l.st. tijdens hun verplaatsing door de vijand zouden worden verrast en gaf daarom bevel de stukken onbruikbaar te maken. Toen enige tijd later bleek, dat deze vrees ongegrond was, werd dit bevel weer herroepen. C.-I-14 R.A. had terecht overwogen dat het onbruikbaar maken der vuurmonden altijd nog vlug genoeg kon geschieden, wanneer de nood zou dringen en dit daarom niet uitgevoerd. Bij II-14 R.A. waren de 1e en de 2e batterij reeds vernageld, toen het bevel daartoe werd herroepen. C.-Groep Spui besloot daarop de resterende 4 batterijen (3-I-14 R.A. werd ingedeeld bij II-14 R.A.) in stelling te brengen bij Zuidland, West van het Spui, waartoe derhalve met het veer bij Hekelingen moest worden overgevaren.

Om 17.30 vernam C.-Groep Kil de in de nevensgroep getroffen maatregelen. Hij beval daarop, dat C.-Groep Spui naar zijn vorige commandopost te Zuid-Beyerland moest terugkeren en dat de batterijen van 12 l.st. Oost van het Spui moesten blijven teneinde in voorkomend geval de opnamestellingen te steunen en teneinde te voorkomen dat het veer bij Hekelingen geheel zou worden verstopt. Aan het laatste gedeelte van dit bevel werd echter geen gevolg gegeven, zodat de lange colonnes van 14 R.A. in de vroege morgen van 14 Mei op de dijken bij Nieuw-Beyerland stonden en de toegangswegen tot het veer versperden.

Schets 17
Zuidfront Vesting Holland
14 Mei 1940, 1900.

De vijand heeft de graven en gebouwen vernield, maar
 heeft de vesting niet bezet. De vijand heeft de vesting
 niet bezet. De vijand heeft de vesting niet bezet.
 De vijand heeft de vesting niet bezet. De vijand heeft
 de vesting niet bezet. De vijand heeft de vesting niet bezet.

Ook het *bijeenbrengen van overgangsmateriaal* voor het eventueel overzetten over het Spui der uit de Groep Kil terugtrekkende troepen verliep niet naar wens. C.-Groep Spui had omstreeks 17.00 de commandanten der detachementen V.L.S.K. Haringvliet Oost en Haringvliet West en de commandant van het det. Zinkschepenversperring Helle-gaten, opdracht gegeven, het Spui op te varen en zich voorshands bij Nieuw-Beyerland gereed te houden voor het overzetten van troepen. Bij de ingang van het Spui, waar de detachementen omstreeks gelijk-tijdig aankwamen, werd mitrailleurvuur ontvangen van overvliegende Duitse vliegtuigen. Voorts werd hier de uit het Spui komende motor-directieboot „Jan” onder een Res. 1e Luitenant ontmoet. Deze had, met de uit het haventje van Puttershoek naar Oud-Beyerland gevaren schepen, op de Oude Maas van de Barendrechtse brug tot Oud-Beyerland bij herhaling van beide oevers vuur gekregen. In het bijzonder echter van 's vijands zijde bij bedoelde brug.

Hier sneuvelde de stuurman van de sleepboot „*Bona Spes II*”, vrijwilliger van het V.L.K. Vaartuigendienst. Dank zij de koelbloedigheid van de schippers van de „Jan” en de „*Bona Spes II*”, respectievelijk Korporaal van het V.L.K. Vaartuigendienst en Dpl. Korporaal der pontonniers, bereikten deze boten, laatstgenoemde met de twee sleep-schepen, de haven van Oud-Beyerland. De overige schepen bleven voor de Barendrechtse brug achter.

Aangezien de Luitenant-commandant aldaar geen bevelen ontving, voer hij het Spui op en ontmoette zodoende de van de andere zijde komende vaartuig- en zinkschepen-detachementen. In afwijking van de ontvangen opdracht werd daarop in gemeenschappelijk overleg besloten naar Middelharnis over te steken. Ondanks enige luchtaanval-len met mitrailleurvuur en bommen werd deze haven zonder verliezen bereikt. Deze handelwijze had tengevolge, dat op het Spui geen over-gangsmateriaal bijeen kwam en terugtrekkende troepen uitsluitend aangewezen bleven op de reeppont tussen Nieuw-Beyerland en Heke-lingen, waarmede slechts 2 à 3 voertuigen per 10 à 15 minuten konden worden overgezet.

Tenslotte moet worden vermeld, dat op *het Oude Maasfront* bij de brug te Spijkenisse aanraking met de vijand bleef bestaan. Een door C.-3-I-39 R.I. uitgezonden patrouille van 9 man stak de Oude Maas over, doch kwam met weinig belangrijke gegevens terug.

Samengevat tonen de gebeurtenissen op 13 Mei, dat de troepen van de *Groep Kil*, die sedert de vroege morgen van 10 Mei in gevecht waren geweest, de grens van hun uithoudingsvermogen hadden bereikt. Behoudens de betreurenswaardige gebeurtenissen bij II-23 R.A., welke geheel op rekening moet worden geschreven van de Afd. C., be-paalden de verschijnselen van demoralisatie en paniek zich echter in hoofdzaak tot de ter versterking ontvangen troepen. Deze toonden zich tegen de overstelpende gevechtsindrukken niet bestand, terwijl de troe-pen uit de Groep Kil — die reeds van de morgen van 10 Mei in gevecht waren — ondanks hun vermoeidheid — meer gehardheid bleken te heb-ben gekregen.

Na het over de bruggen bij Willemsdorp en Zwijndrecht tot op IJssel-monde doordringen van een Duitse pantserdivisie en het ontruimen

van het Eiland van Dordrecht door de Lichte divisie was de positie van de Groep Kil wanhopig geworden. 1) 2)

Uit een oogpunt van landsverdediging was een terugnemen van de weerstand tot achter Spui—Oude Maas geboden, daar de uit het noorden bedreigde rug van het Zuidfront daarmee althans van ruim 27 km tot omstreeks 11 km zou worden teruggebracht. Langs het nieuwe front (Oude Maas 11 km, Spui 14 km) kon dan met de verenigde troepen van de Groepen Kil en Spui (omstreeks 4 bataljons, w.o. begrepen de bezetting van het Zeefront) althans een weerstand van enige betekenis worden gevormd.

Een hardnekkige verdediging van langere duur zou met de voorhanden troepensterkte vermoedelijk in de lijn Voornse kanaal—Botlek (16 km) mogelijk zijn geweest. *De gevechtsleiding van de Groep Kil*, die uitsluitend verantwoordelijk was voor de verdediging van het gebied dezer groep, wenste echter niet tot de terugtocht te besluiten voor zij hiertoe rechtsreeks zou worden gedwongen. Dit geval trad nacht 13/14 Mei in toen 3 G.B. haar vak aan de Oude Maas had losgelaten, waardoor de weg naar de rug van de aan de Kil nog stand houdende troepen voor 's vijands pantserkrachten open lag.

Voor wat betreft de *Groep Spui* — waar de gevechtshandelingen zich beperkten tot die bij de brug van Spijkenisse — moet worden vastgesteld, dat de overtocht der troepen van Groep Kil over het Spui niet alleen niet werd voorbereid, doch zelfs door het ontijdig doen teruggaan der batterijen van 14 R.A. werd bemoeilijkt.

Ook op deze dag maakte zich het *gemis aan een Commandant Zuidfront bemerkbaar*, die de handelingen der beide groepscommandanten zou kunnen hebben coördineren.

1) Zie schets 17.

2) Naar later is gebleken, was de 9e Pantserdivisie nacht 13/14 Mei gevolgd door een infanterie-divisie, die 14 Mei, tegen Rotterdam opmarcheerde, doch, tengevolge van het neerleggen der wapens, aldaar niet meer in gevecht kwam.

MEDEDELINGEN VAN DE DIENST VAN DE K.M.G.

Motormaterieel

Diverse onderdelen voor Jeep, Ford, Dodge en Carriers zijn beschikbaar gekomen. De voorraadpositie van moerbouten en sluitingen, spiegels en richtingaanwijzers is belangrijk verbeterd. Banden 750 x 20 worden met voorrang gecoverd. In Januari 1949 wordt begonnen met aflevering van 900 Matchless motorrijwielen.

Einde van de Off. Mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

Banden 1947 en 1948

In Januari 1949 worden geheel binnen banden beschikbaar gesteld voor de jaargangen 1947 en 1948 à 12.75 per stuk. Levering **uitsluitend na vooruitbetaling** per giro (nr. 44715) of per postwissel.

Bestellingen kunnen reeds thans worden opgegeven aan

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS
Zwarteweg 1 - Den Haag

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

van het

Kon. Nederlandsch Indische Leger

DE ACTIE OP TIMOR

VAN DECEMBER 1941—DECEMBER 1942

Bijlage: Een schetskaart van TIMOR.

De op *Timor* gevoerde actie kan in de volgende fasen worden onderscheiden:

- A. De geallieerde actie tegen *Portugees Timor*.
- B. De Japanse bezetting van *Portugees Timor*.
- C. De Japanse bezetting van *Nederlandsch Timor*.
- D. De door de Australische en Nederlandse troepen gevoerde guerilla actie.

A. DE GEALLIEERDE ACTIE TEGEN PORTUGEES TIMOR.

I. Inleiding.

Het feit, dat *Japan* tegen het einde van het jaar 1941 veel belangstelling voor het instellen van een geregelde luchtverbinding met *Portugees Timor* ging koesteren, wekte onder de geallieerden grote bezorgdheid.

Timor vormt immers een belangrijke schakel in de defensieketen, welke *Malakka—Ned. Indië* en *Australië* verbindt, zodat een in Japanse handen zijnde luchtbasis op dat eiland een zeer gevaarlijk uitgangspunt voor verdere acties tegen *Nederlands* en *Australisch* gebied zou vormen.

Timor Dilly, dat zich zeer goed voor het inrichten van een basis voor watervliegtuigen leende, was door de Portugezen slechts zeer zwak met grotendeels inheemse troepen bezet, welke troepen niet in staat werden geacht om een op kleine schaal ondernomen Japanse aanval te kunnen keren. De Ned. Ind. Regering stond dan ook voor een zeer moeilijke beslissing.

Aangezien het gevaar, dat *Japan* niet zou aarzelen om *Timor Dilly* als steunpunt in te richten zeer reëel was, werd in de loop van November 1941 besloten om deze plaats door Ned.- en Australische troepen te doen bezetten en vervolgens de bescherming van dat gebied de Portugese Regering aan te bieden.

Van het oorspronkelijke plan om de actie van *Koepang* uit over land in te zetten, werd wegens de natte moesson afgezien, zodat tot een actie overzee werd besloten.

II. Samenstelling van de expeditie.

Het Nederlandse contingent bestond uit:

a. Infanterie.

de 3e Cie van het VIIIe Bat. Inf.

3 Sien mitr en 2 Sien mrt (totaal \pm 80 man) van de mitr. cie van het VIIIe Bat. Inf.

5 brigades van het Garnizoens Bataljon van *Timor* en *onderhorigen* (totaal 96 man).

40 ongewapenden van een van de korpsen Barisan van *Madoera*.

b. Artillerie.

1 batterij van 4 stukken van 7.5 cm L. 30 (totaal \pm 30 man).

c. Genie.

een detachement ter sterkte van 80 man en bestaande uit

2 brigades Pioniers;

Telefoon- en radio-personeel;

Bedieningspersoneel voor 11 draagbare zoeklichten.

d. Mil. Geneeskundige Dienst.

2 officieren van gezondheid en ongeveer 60 hospitaal soldaten en ziekendragers, voor het grootste gedeelte bestaande uit dienstplichtigen.

Met het ingedeelde administratief en magazijns personeel werd in totaal over 604 man aan Nederlandse troepen beschikt, w.o. ruim 100 Europeanen.

Van Australische zijde werd aan de expeditie deelgenomen door 1 Independent Company ter sterkte van \pm 270 man, waarbij een 15-tal officieren was ingedeeld.

Met het commando over het geheel werd de Luitenant Kolonel der Infanterie *N. L. W. van Straten* belast, aan wie een Staf bestaande uit 2 officieren en 2 schrijvers werd toegevoegd.

III. Taak van de expeditionnaire troepenmacht.

a. het bezetten en het ter verdediging inrichten van *Timor Dilly*, ten-einde de vijand het gebruik van deze basis te ontzeggen.

b. ingeval van een aanval door een overmachtige vijand terugtrekken en de strijd voortzetten in het binnenland.

IV. Landing van de expeditionnaire troepen te Timor Dilly.

De inschepping op Hr. Ms. „Soerabaja” van de voor de expeditie bestemde troepen vond op 16 December 1941 op de rede van *Koepang* plaats. Het materieel was reeds eerder te *Soerabaja* ingeladen. De niet tot het garnizoen te *Timor Koepang* behorende troepen waren groten-deels per vliegtuig van *Java* naar genoemde plaats overgebracht.

Op 16 December 1941 te 14.30 lichtte Hr. Ms. „Soerabaja” het anker en zette onder dekking van enkele vliegtuigen koers naar *Timor Dilly* waarvan de rede op de volgende dag te 10.00 werd bereikt.

Te voren waren per gewestelijk vaartuig de Nederlandse Territoriale Commandant van *Timor* en de Commandant van de in *Ned. Timor* ge-

stationneerde Australische troepen te *Dilly* aangekomen met opdracht om de Gouverneur van *Portugees Timor* met het besluit van de Ned. Regering in kennis te stellen. Op 17 December 1941 te 7.00 zetten vorengenoemde onderhandelaars te *Dilly* voet aan wal.

Het uiteindelijke resultaat van de gevoerde onderhandelingen was, dat van de Gouverneur geen toestemming tot het uitvoeren van de landing werd verkregen. De indruk werd echter gewekt, dat indien niet-temin onze troepen aan land zouden worden gebracht, geen weerstand zou worden geboden.

Toen dan ook op de 17e December te 11.00 de landing ter hoogte van het vliegveld (op 1 km West van *Dilly*) aanving, kon deze ongestoord geschieden. Kort na de landing werd tot internering van de in *Portugees Timor* aanwezige Japanners en Duitsers overgegaan en werden maatregelen getroffen om zo spoedig mogelijk *Timor Dilly* in staat van verdediging te brengen. Aan de Gouverneur werd medegedeeld, dat de geallieerden in het geheel geen territoriale ambities hadden en dat de geallieerde troepen zouden worden teruggenomen, zodra de Portugese regering in staat zou zijn om zelf de nodige maatregelen ter verdediging van *Timor Dilly* te kunnen nemen.

In het begin van Februari 1942 ontving de Commandant van de Geallieerde Expeditionnaire troepen bericht, dat de Portugese Regering besloten had om versterkingen te zenden; zo zou een troepenmacht van \pm 800 man onderweg zijn. Opdracht werd ontvangen om na aankomst van de Portugese troepen terug te gaan op Nederlands gebied en het garnizoen van *Koepang* te versterken.

Teneinde een vlotte aflossing te kunnen bewerkstelligen werd door de Luit. Kolonel v. Straten in de eerste helft van de maand Februari reeds maatregelen voor de afvoer van verschillende voorraden getroffen. Met het oog hierop werd aan het eind van de autoweg te *Hatolia* nabij de grens met *Ned. Timor* tot de bouw van een magazijn overgegaan, waarop na de aflossing dan wel na eventuele gedwongen terugtocht zou kunnen worden teruggevallen. Een begin was reeds gemaakt met het overbrengen van mortieren en munitie via *Atapoepoe* naar *Atamboea*.

B. DE JAPANSE BEZETTING VAN PORTUGEES TIMOR.

De Japanners lieten de bezetting van *Timor Dilly* ongemoeid m.u.v. twee luchtaanvallen welke in de eerste helft van Februari plaats vonden. Bij deze luchtaanvallen vielen geen slachtoffers en werd weinig schade veroorzaakt. Behalve een verhoogde activiteit van verkenningsvliegtuigen wees niets op een spoedige aanval. Toen dan ook in de nacht van 19 Februari schepen voor de kust werden waargenomen werd oorspronkelijk gedacht dat dit de verwachte Portugese versterkingen waren. Teneinde de identificatie van de schepen vast te stellen werd een waarschuwingsschot afgegeven.

De Nederlandse Commandant had ter uitvoering van zijn taak de volgende maatregelen te nemen.

Stellingen, welke de haven van *Dilly* en het meer Westelijk gelegen vliegveld omsloten waren aangelegd, welke stellingen echter in verband met de weinige troepen waarover men de beschikking had, slechts een geringe diepte hadden.

Volgens het opgemaakte plan zouden deze stellingen door de Ned.

troepen worden bezet, aangezien de Australian Independent Company uitsluitend voor het voeren van een guerillastrijd was opgeleid, en uit dien hoofde ongeschikt voor het voeren van een verdediging werd geacht. Aan deze Compagnie, die meer in het binnenland was opgesteld, was opgedragen om de vijand aan te grijpen, zodra deze de landfronten zou aanvalen.

Een sectie van de Australische Compagnie was gelegerd op het vliegveld en belast met de voorbereiding van de vernieling. Om een dergelijke actie te doen gelukken was het nodig, deze compagnie in de onmiddellijke nabijheid van *Dilly* beschikbaar te hebben.

Op het ogenblik van de inval van de Japanners, bevond deze compagnie zich op ongeveer 35 km afstand van genoemde plaats, welke dislocatie verband hield met het feit, dat van de Australische Commandant in *Ned. Timor* bevelen waren ontvangen om in verband met de mogelijke aankomst van Portugese troepen zich gereed te houden om als eerste echelon naar *Ned. Timor* terug te trekken. De Nederlandse Commandant heeft dan ook bij de tegen de Japanners te *Dilly* gevoerde actie de steun van de Australiërs moeten missen.

De strijd in de omgeving van *Dilly* heeft het volgende verloop gehad. Op 19 Februari 1942 ongeveer te 23.00, toen zekerheid omtrent de nadering van Japanse schepen was verkregen, werd het detachement gealarmeerd en werden de stellingen bezet. Al spoedig werd onze artilleriestelling, welke zich nabij de vuurtoren bevond onder vuur genomen, terwijl op het stafkwartier een voltreffer werd geboekt. De ligging van deze objecten bleek de vijand dus uitstekend bekend te zijn.

Het vijandelijke vuur was oorzaak, dat op 20-2-'42 te ongeveer 1.00 de telefonische verbinding met de nabij de vuurtoren opgestelde troepen werd verbroken, een uitgezonden herstellingspatrouille keerde niet meer terug en was blijkbaar in handen van de inmiddels gelande vijandelijke afdelingen gevallen. Latere berichten wezen uit, dat de vijandelijke sloepen de *Comoro* rivier, welke buiten het bereik van onze zoeklichten lag, hadden weten op te varen en nabij de monding van die rivier waren geland.

Te omstreeks 3.00 had de vijand de bezetting van het vliegveld kuiten gevecht weten te stellen en had zich vervolgens in Z. richting door het terrein verplaatst met de kennelijke bedoeling om onze troepen te omtrekken.

Teneinde deze omtrekking te voorkomen, hadden enkele verschuivingen van onze troepen in de nacht plaats.

Bij het aanbreken van de dag bleek, dat de beschikbare troepen niet in staat zouden zijn om het bezetten van *Dilly* te beletten, in verband waarmee de commandant te 6.00 besloot om met de nog beschikbare reserve (\pm 40 man) een ten Z. van *Dilly* gelegen heuvelkam te bezetten, teneinde aldaar de overige troepen te kunnen opnemen.

Na het bezetten van deze heuvelrug bleek, dat de vijand inmiddels zijn omtrekkende beweging reeds veel verder had doorgezet, dan de Ned. Commandant had kunnen vermoeden, zo bleken enkele punten van de door het detachement voorbereide terugtochtsweg reeds door de vijand bezet te zijn. Het detachement liep dus ernstig gevaar geheel en al afgesneden te worden, in verband waarmee besloten werd om z.v.m. Oost uithalende en met vermindering van de grote wegen, de terugtocht te aanvaarden. Daar de verbinding met *Koepang* was verbroken

te in zijn Commandement dat de eilanden *Timor, Flores, Soemba* en *Alor* omvatte, op 8 December 1941 over 27 brigades (sterkte van een brigade 19 man) welke brigades op 8 December 1941 als volgt over het commandement waren verdeeld:

- a. op het eiland *Timor*: 8 brigades te *Timor Koepang*.
5 brigades te *Atamboea*.
- b. op het eiland *Flores*: 4 brigades te *Larantoeka*.
4 brigades te *Endeh*.
- c. op het eiland *Soemba*: 3 brigades te *Waingapoe*.
- d. op het eiland *Alor*: 3 brigades te *Kalabahi*.

In de loop van de maand December 1942 werden op last van het *Algemeen Hoofdkwartier* te *Bandoeng* de op *Flores* gelegen detachementen opgeheven; de vrijkomende brigades werden als volgt verdeeld:

te <i>Timor Koepang</i>	5 brigades
te <i>Atamboea</i>	2 brigades
te <i>Waingapoe</i>	1 brigade

Op de 12e December werd de bezetting van *Timor Koepang* versterkt met 1 Australisch Bataljon en enige stukken anti luchtdoel geschut, terwijl ook de op het nabij *Koepang* gelegen vliegveld *Penfoei* gestationeerde Nederlandse luchtmacht met 1 Australische afdeling Hudsons werd versterkt.

De taak van deze geallieerde troepenmacht was om een Japanse aanval op de *Timor* archipel krachtdadig tegen te gaan.

Het zwaartepunt van de verdediging werd gelegd op het eiland *Timor* en speciaal de baai van *Timor Koepang*.

Ten Z. en N. van *Timor Koepang* werd tot het inrichten van een stelling overgegaan, het Zuidelijk gedeelte zou door de Nederlanders worden bezet, terwijl het Noordelijk gedeelte aan de Australiërs werd toegewezen.

In elk vak was 1 sectie mitrailleurs opgesteld, terwijl de Australiërs bovendien over 6 mortieren de beschikking kregen.

De verdediging van het vliegveld *Penfoei* was in hoofdzaak aan de Australiërs overgelaten. Van Nederlandse zijde waren hiervoor 1 sectie mitrailleurs en 4 overval wagens ter beschikking gesteld.

Gelet op het feit, dat zoals wij bij de beschrijving hebben gezien, het Australische bataljon nog met 1 compagnie ten behoeve van *Timor Dilly* moest worden verminderd, was de reserve uiterst zwak. Er kon niet meer dan 1 peloton van het Australische Bataljon, dat nabij *Babao* werd opgesteld, worden afgezonderd.

In de behoefte aan troepen, nodig voor de bewakingsdienst (oa. kustwachten) kon worden voorzien door het vormen van een reserve korps, bestaande uit 300 gepensioneerde militairen.

Voorts werden de nodig geachte vernielingen van voorraden, bruggen en installaties op het vliegveld voorbereid.

De door het detachement te *Atamboea* getroffen voorbereidingen kwamen in hoofdzaak neer op het opwerpen van versterkingen bij *Atapoepoe* en op het vliegveld nabij *Haliwen*. Ter versterking van de vuurkracht van dit detachement waren 4 mitr. ter beschikking gesteld.

II. Overzicht van de gevoerde actie.

Tot 12 Februari 1942 bleef de vijandelijke actie in de *Timor* archipel beperkt tot luchtverkenningen. Na die datum begonnen de bombardementen van het vliegveld *Penfoei* en van de reden te *Koepang* en te *Tenau*; belangrijke schade werd echter niet aangericht.

Omstreeks medio Februari 1942 werd bericht ontvangen, dat een versterking van de bezetting van *Timor* met 2 Australische Bataljons en 1 Amerikaanse Afdeling Mobiele Artillerie binnenkort kon worden verwacht. De Australische Brigadier *Veale* die na aankomst van deze troepen het commando op zich zou nemen, was reeds te *Koepang* aangekomen. Kort na aankomst van deze Brigadier werd echter bericht ontvangen dat op versterking van de bezetting van *Timor* niet meer mocht worden gerekend.

Op 18 Februari 1942 werd de nadering in de richting van *Koepang* van een vijandelijke transportvloot bestaande uit 13 schepen begeleid door 2 kruisers gemeld, waarna de kuststellingen in de omgeving van *Koepang* werden bezet. In de avond van de 18e Februari 1942 wezen verschillende berichten er op, dat de vijandelijke vloot in Z. richting koers zette. Te middernacht bleek, dat de vijandelijke schepen een ligplaats hadden gekozen aan de Zuidkant van het eiland.

Aangezien in verband met het te kort aan troepen geen maatregelen hadden kunnen worden getroffen om een landing aan de Z. kust te beletten, moest er dus rekening mede worden gehouden, dat na een landing aldaar *Koepang* in ernstige mate zou worden bedreigd. In verband hiermede werd in de nacht van 18 op 19 Februari 1942 besloten om de voorbereide vernielingen tot uitvoer te doen brengen.

Tegen het aanbreken van de dag werden door de troepen ten Z. van *Koepang* stellingen ingenomen en werden in de richting van *Baume* de overvalwagens ter verkenning uitgezonden.

Op de 19e Februari werd te 9.00 ter hoogte van *Babao* de landing van een 600-tal parachutisten gemeld.

De troepen werden uit de stellingen genomen teneinde tegen de parachutisten te worden ingezet. Inmiddels was de vijand tot een zwaar bombardement van het vliegveld *Penfoei* overgegaan. Steun van onze luchtmacht kon niet worden verwacht, aangezien de oorspronkelijk op *Timor* gestationeerde vliegtuigen ten gevolge van de op *Ambon* uitgevoerde bombardementen grotendeels verloren waren gegaan.

De strijd tegen de parachutisten duurde tot de ochtend van de 20e Februari '42. Na hevige gevechten in de vlakte van *Babao* slaagden de Australiërs er in hen grotendeels te vernietigen, de restanten vluchtten in Oostelijke richting het binnenland in.

Aangezien de Nederlandse troepen niet over voldoende vervoersmiddelen beschikten, kwamen zij te laat om aan het gevecht tegen de parachutisten te kunnen deelnemen.

De Australiërs hadden echter bij deze actie aanzienlijke verliezen geleden in verband waarmee de bataljonscommandant het verder voortzetten van de strijd tegen de overmachtige tegenstander, die nu met gemotoriseerde afdelingen de opmars door *Timor* was begonnen, niet langer mogelijk achtte. Een door hem aan de Japanse bevelhebber gevraagde wapenstilstand werd geweigerd. Op 21 Februari 1942 te 10.00 waren de Australiërs genoodzaakt om zich aan de vijand over te geven.

De Territoriale Commandant besloot om met de nog beschikbare Ned. troepen en enkele Australische afdelingen naar het binnenland uit te wijken met de bedoeling om zich bij de troepen in *Portugees Timor* te voegen. Na een tocht door zwaar bergterrein werd de monding van de *Noë-Mina* rivier bereikt vanwaar de tocht in N.O. richting en vervolgens in N. richting werd voortgezet. Gedurende deze tocht werd nagenoeg geen medewerking van de inheemse bevolking ondervonden en diende steeds tegen verraad te worden gewaakt.

Op de 4e Maart 1942 werd ten Z. van *Niki-Niki* op een vijandelijke compagnie, waarbij ingedeeld mitrailleurs en een stuk bergartillerie gestuit. Onze zwaarvermoeide troepen waren niet in staat om met deze goed bewapende vijand een gevecht aan te gaan, met gevolg dat een groot gedeelte van de oorspronkelijke Nederlandse bezetting van *Timor* in Japanse krijgsgevangenschap geraakte.

De Australische Brigadier *Veale*, die zijn hoofdkwartier te *Tjamplong* had gevestigd, wist met enkele Australische afdelingen aan de Jap te ontkomen en voegde zich op 23 Februari 1942 na een kort oponthoud te *Soë* bij het detachement te *Atamboea*, welk detachement nog geen aanraking met de vijand had gehad.

D. DE DOOR DE AUSTRALISCHE EN NEDERLANDSE TROEPEN GEVOERDE GUERILLA ACTIE.

I. Periode begin Maart 1942—eind April 1942.

In de avond van 27 Februari 1942 had te *Atamboea* een bespreking van de Lt. Kol. v. Straten met Brigadier *Veale* en met de Det.Cdt. van *Atamboea*, de kapitein der Infanterie C. L. E. F. v. Swieten plaats, waarbij de toestand waarin de geallieerde troepen zich in *Timor* bevonden nader onder de ogen werd gezien. Het bleek, dat voor het verder voortzetten van de strijd men de beschikking had over 200 Australiërs, die over het algemeen afkomstig waren van de staven en dus een speciale functie hadden verricht en zich uit dien hoofde minder eigenden om voor het voeren van een guerilla-strijd te worden ingezet.

De Nederlandse troepen waaronder een klein gedeelte, dat uit *Koepang* had weten te ontsnappen, hadden een zwaar vermoeiende mars van *Dilly* naar *Atamboea* achter de rug, zodat deze in elk geval op hun verhaal zouden moeten komen alvorens deze wederom tegen de vijand zouden kunnen worden ingezet. De sterkte van de Nederlandse troepen bedroeg ongeveer 225 man.

De berichten, welke gedurende de op de bespreking volgende dagen te *Atamboea* binnen kwamen, wezen er niet op, dat de vijand onze troepen gedurende lange tijd gelegenheid zou geven om zich te *Atamboea* te herstellen en te reorganiseren. Van de in *Portugees Timor* achtergebleven Australische compagnie bleven de berichten uit, zodat geen duidelijk beeld van de vordering van de vijandelijke opmars in dat gedeelte van *Timor* werd verkregen.

Toen dan ook op 28 Februari '42 van een van de in *Ned. Timor* achtergebleven bestuursambtenaren bericht werd ontvangen, dat de vijand in 2 colonnes de opmars in de richting van *Atamboea* had ingezet werd laatstgenoemde plaats niet langer meer voor het herstellen van de verbanden geschikt geacht en werd besloten om de troep in kleine groepjes ter sterkte van 6 à 9 man op te lossen, welke groepje elk voor zich een

guerilla-actie zou moeten voeren. In de loop van 1 Maart 1942 werd met de evacuatie van *Atamboea* aangevangen, de Luit.Kol. v. Straten begaf zich met een kleine staf naar *Tobaki* aan de Z. kust, terwijl de Brigadier Veale naar het N.O. trok met de bedoeling om met de in *Portugees Timor* aanwezige Australiërs contact op te nemen.

De Detachements Commandant verliet na verschillende vernielingen te hebben laten uitvoeren op 2 Maart *Atamboea* en begaf zich eveneens naar de omgeving van de Z. kust van *Portugees Timor*. Tegen 10 Maart bereikte de detachementscommandant een door de Controleur van *Atamboea* verzonden bericht dat de Japanners hun opmars blijkbaar niet hadden voortgezet, aangezien *Atamboea* en omgeving nog steeds vrij van *Jappen* was. Een door deze detachementscommandant verrichte verkenning wees inderdaad uit, dat *Atamboea* nog niet door de Japanners was bezet. In verband waarmee door hem werd besloten om deze plaats wederom te bezetten en hier de in het binnenland verspreide groepen weder te verzamelen, te meer omdat van een actie van deze verspreide groepen niet veel terecht was gekomen.

Ten gevolge van de slechte verbindingen werd de Luit.Kol v. Straten eerst op 28 Maart met de gewijzigde omstandigheden in kennis gesteld, waarop een verzameling van alle Nederlandse troepen te *Atamboea* werd bevolen.

Na een met de Brigadier Veale op 30 Maart 1942 te *Tilomar* gehouden bespreking werd besloten om de Nederlandse troepen te *Atamboea* te reorganiseren en van voedsel te voorzien en deze daarna van uit deze basis voor een guerilla-actie tegen *Soë* en *Koepang* in te zetten. De Australische troepen zouden in *Portugees Timor* blijven en tegen *Dilly* ageren.

Het uitvoeren van de Nederlandse plannen werd echter verhinderd door de Japanners, die op 1 April met een colonne ter sterkte van 100 auto's *Atamboea* binnen rukten.

Een door onze troepen nabij *Haliloelik* opgestelde afdeling had de vijandelijke colonne enkele verliezen kunnen toebrengen, doch had de vijandelijke opmars niet kunnen stuiten. Wel hadden de verschillende te *Atamboea* verzamelde troepen door het de vijand opgelegde oponthoud, gelegenheid gekregen om de nodige vernielingen te verrichten en naar het binnenland uit te wijken. Als verzamelpunt was door de Luit. Kol. v. Straten de omgeving van *Foho Ren* aangewezen.

In de loop van de eerste week kwamen de troepen daar in zwaar vermoeide toestand en nagenoeg zonder voorraden aan. In de eerste plaats diende nu de voedselvoorziening in beschouwing te worden genomen. Na veel moeite gelukte het de Nederlandse Commandant om met een zich te *Maucatar* bevindende Portugees een contract voor de levering van levensmiddelen, voor de duur van 2 maanden af te sluiten. Na het tot stand komen van dit contract riep de Nederlandse Commandant op 11 April zijn ondercommandanten te *Foho Ren* bijeen, alwaar door hem op het grote belang van het voortzetten van de strijd in *Timor* door Ned. militairen werd gewezen.

Als gevolg van de bespreking werd besloten om de troep in drie afdelingen te splitsen, welke afdelingen te *Tilomar*, *Dacola* en *Foho Ren* zouden worden gelegerd.

Het hoofdkwartier zou te *Tilomar* worden gevestigd. In de loop van

de maand April kwam deze reorganisatie tot stand zodat tegen het eind van de maand over 140 man met 4 karabijnmitrailleurs en 10 pistoolmitrailleurs werd beschikt.

II. Periode van begin Mei 1942 tot eind Augustus 1942.

Hoewel de voedselvoorziening nu beter was verzorgd kon de troep nog niet geschikt worden geacht om met succes tegen de Japanners te worden ingezet. Het gebrek aan kleding, vooral schoenen en ook het gemis aan voldoende geneesmiddelen ter bestrijding van de heersende malaria, maakten de troepen aanvankelijk immobiel. Dank zij het feit, dat begin Mei 1942 verbinding met *Australië* werd verkregen, ten gevolge waarvan verschillende hoog nodige artikelen aan de troep kon worden verstrekt, steeg het moreel en konden maatregelen ter opnemng van het contact met de vijand worden genomen.

In de loop van de maand Mei hadden enkele uit elkaar geslagen Ned. groepen zich nog bij de verschillende detachementen gevoegd, zodat aan het eind van die maand de sterkte van de Nederlandse troepen tot 209 man, waarvan ongeveer 80 Indonesiërs, was aangegroeid, terwijl over 5 karabijn mitrailleurs en 11 pistool mitrailleurs werd beschikt.

De vermeerdering van de troepensterkte maakte het mogelijk tot de bezetting van de posten *Fatoeloelik* en *Lebos* over te gaan.

Ook meldten zich verschillende gepensioneerde Timorese militairen, die in verband met hun ouderdom niet meer in de gelederen konden worden gebruikt, maar voor het verrichten van ordonnansendiensten van grote waarde waren.

In de maand Mei bepaalde de actie zich tot het leggen van hinderlagen in het *Marae gebied*, waar de Japanners geregeld kwamen fourageren en op het leggen van hinderlagen langs de hoofdweg en van *Atamboea* naar *Tobaki* en van *Atamboea* naar *Kefannanoe*. Meermalen werden hierbij successen geboekt, zonder dat wij verliezen hadden te lijden.

In deze periode werd het op grond van de uit *Australië* ontvangen aanwijzingen raadzaam geacht om de toch reeds zwakke troep aan zo min mogelijk verliezen bloot te stellen, zulks in verband met de noodzakelijkheid om bij een eventuele herovering van *Timor* over een zo sterk mogelijke geallieerde troepenmacht te kunnen beschikken.

Op 23 Mei 1942 werd door de Luit. Kol. v. Straten het commando over de Ned. guerillatroepen aan de kapitein J. Breemouer overgegeven, aangezien eerstgenoemde voor het voeren van besprekingen in *Australië* was opgeroepen. Nog diezelfde dag vertrok de Ned. Commandant met de Brigadier Veale per vliegboot naar *Australië*.

In het begin van de maand *Augustus* wezen verschillende tekenen er op, dat de Japanners pogingen in het werk zouden gaan stellen om de guerillatroepen welke hen bij het fourageren veel last veroorzaakten krachtig aan te pakken. Een poging in begin April ondernomen om de Ned. Commandant door mooie voorspiegelingen er toe te bewegen om zich met zijn troep aan de vijand over te geven, had volkomen gefaald, zodat zij uiteindelijk tot een zuiveringsactie moesten besluiten.

De 9e Augustus ving de opmars van de Japanners aan, deze had plaats uit drie richtingen nl. van *Dilly* uit naar het Zuiden, van *Atam-*

boea uit naar het Oosten en door een landing nabij *Suai* naar het Noorden. Het doel van deze Japanse actie was kennelijk een poging de geallieerde troepen af te sluiten. De door de vijand uitgeoefende druk was oorzaak, dat onze troepen de in de omgeving van *Tilomar* bezette posten moesten ontruimen en naar het Oosten moesten uitwijken. Het aanvankelijk voornemen om te *Lolotoi* waar tot de Ned. troepen behorende vrouwen waren ondergebracht, te verzamelen moest in verband met het feit, dat deze plaats kort na aankomst van onze voorste troepen, door de vijand was overvallen, worden opgegeven. Gelukkig waren de vrouwen en kinderen tijdig in O. richting afgevoerd.

De staf aangevuld met een afdeling ter sterkte van ongeveer 40 man, bereikte na een vermoeiende mars via *Ainaro* het Australische noordkwartier te *Same*. Opdracht werd ontvangen via *Alas—Barrique—Lacuta* naar *Viqueque* op te rukken. Op 25 Augustus werd laatstgenoemde plaats bereikt, alwaar de Ned. troepencommandant tot opdracht kreeg om een opdringen van de vijand langs de weg lopende van *Baucau* naar *Viqueque* te beletten.

III. Periode van begin September 1942 tot begin December 1942.

De Commandant verkeerde echter nog steeds omtrent het lot van de overige Ned. troepen in onzekerheid.

Op 1 September 1942 werd echter bericht ontvangen, dat in de omgeving van *Same* ruim 100 man Ned. troepen in uitgeputte toestand waren aangekomen.

De Luit. Zijlstra werd met een detachement te *Viqueque* achtergelaten en de staf verplaatste zich naar *Same* teneinde aldaar de troepen te reorganiseren.

Bij aankomst aldaar bleek, dat een afdeling welke onder het commando van Kapt. v. Swieten had gestaan mankeerde. Deze afdeling was zoals later bleek, kort voor het binnentrekken van *Bononaro* door verraad in handen van de vijand gevallen en had in verband met de zwaar vermoeide toestand waarin deze afdeling zich bevond geen weerstand tegen de overmachtige vijand kunnen bieden.

Na de guerilla troepen uit elkaar te hebben geslagen waren de Japanners weer naar hun bases teruggetrokken, waarop door ons het terrein van actie meer naar het Westen werd verlegd.

Het terugtrekken van de Japanse troepen betekende echter niet, dat onze troepen volop gelegenheid kregen om zich te herstellen. Herhaalde malen moest in de loop van de maand September in de omgeving van *Lolotoi* en *Bononaro* tegen onder invloed van de Japanners staande Timorezen worden opgetreden.

Uiteraard waren tijdens de terugtocht in de maand Augustus veel voorraden verloren gegaan, zodat de materieelvoorziening van de troepen veel zorgen baarde.

Voorts was het voeren van het commando over de wijd verspreide troepen, die over nagenoeg geen verbindingsmiddelen de beschikking hadden, geen eenvoudige taak.

De door de te *Viqueque* achtergelaten afdeling op 22 Sept. 1942 aan de Japanners te *Ossu* toegebrachte slag was echter een bewijs, dat het moreel van onze troepen nog niet gebroken was.

Tegen het einde van September kwamen de Japanners weer opdagen en oefenden nu in hoofdzaak druk uit op het door de Australiërs ingenomen front. Zij rukten van *Maubisse* uit met een sterke colonne op en wisten *Ainaro* te bezetten. Een poging ondernomen door Australische en Nederlandse troepen deze Japanse troepenmacht in te sluiten en te vernietigen mislukte in verband met de slechte verbindingen en door de zeer snelle opmars van de Japanners. Evenals in Augustus was geschied trokken de Japanners ook nu na enige dagen te *Ainaro* te hebben verbleven wederom in N. richting terug, daarbij zoveel mogelijk plaatsen in as leggende, waardoor de fouragering voor onze troepen ten zeerste werd bemoeilijkt.

Medio October werd wederom verhoogde vijandelijke activiteit nabij *Bobonaro* en *Maubisse* gemeld, terwijl eind October Japanners te *Mape* en nabij *Beco* werdenesignaleerd.

In de maand November gingen de Japanners voort met het verwoesten van bewoonbare oorden en van aangetroffen voedselvoorraden, waardoor de voedselsituatie wel zeer precair werd. Voorts slaagden de Japanners er in om onze troepen in Oostelijke richting meer en meer terug te dringen. Het was dan ook een verademing voor onze troepen, toen op 28 November 1942 het bevel werd ontvangen om met het oog op een aanstaande evacuatie naar *Australië* te *Fataouac* te verzamelen.

Aangezien geen voldoende geallieerde troepen konden worden gemist om *Timor* te heroveren, had het langer aanhouden van onze troepen, die gedurende de afgelopen maanden in een alles behalve gunstige positie waren komen te verkeren weinig zin. Een evacuatie van de nog in *Timor* aanwezige eenheden naar *Australië*, alwaar een reorganisatie zou kunnen plaats hebben, lag meer in de lijn.

De evacuatie was oorspronkelijk vastgesteld op de nacht van 30 November en zou plaats hebben door twee Australische corvetten en een patrouilleboot. De Japanners ontdekten echter deze schepen en bombardeerden hen waardoor een corvet verloren ging en de patrouilleboot zwaar werd beschadigd. Op de 1e December werd bericht ontvangen dat een tweede poging in de nacht van 1/2 December zou plaats vinden, echter wederom mislukte dit daar de schepen voortdurend aan Japanse bombardementen onderhevig waren. Het was echter gelukt in de eerste nacht een deel van de Portugese vrouwen en kinderen te evacueren. Na de tweede poging werd bericht ontvangen dat de evacuatie voor onbepaalde tijd was uitgesteld. Aan de troepen werd opdracht gegeven hun patrouillewerk te hervatten en weder contact met de vijand op te nemen. De feitelijke evacuatie had plaats in de nacht van 10/11 December met de Nederlandse destroyer „*Tjerk Hiddes*”; vervoerd werden de resterende vrouwen en kinderen alsmede ongeveer 300 man troepen, waarvan het grootste deel Nederlandse troepen. Op 14 December vertrok het 2e echelon bestaande uit Australische troepen, terwijl op de 17e December nog Portugese mannen, vrouwen en kinderen volgden.

Einde van de Officiële Mededelingen van het KNIL.

DE WAPENDIRECTEUREN DELEN U MEDE:

PIONIERS

Wegherstelling in bergterrein.

Door de 6e Genie Veld Compagnie werd in begin 1948 in Oost Java de weg tussen Batoe en Poedjong hersteld. (Afb. 1.) Dit was nodig om de posten, gelegen aan de status quolijn, te kunnen ravitailleren. Rekening moest worden gehouden met een toekomstig vrachtwagenverkeer van ± 5 ton.

Verkenning. In de hellende, geasfalteerde weg, die een breedte van 5,5 m had, waren door de republikeinen een viertal coupures en grondwal over de volle breedte van de weg aangebracht. De coupures kwamen voor op dat gedeelte waar de weg aan de Westzijde door een steil opgaande rotswand van 10 tot 15 m hoogte werd begrensd en aan de Oost-zijde langs een sterk afgaand ravijn van 25 m diepte liep (afb. 2, 3 en 4). Daar waar de weg tussen twee vrij steile bergwanden doorliep, was een grondwal van een 25 m lengte opgeworpen door de helling ter weerszijden met handkracht af te graven. (Afb. 5.)

Door op een viertal plaatsen een sleuf in het wegdek aan te brengen, vervolgens alle aanwezige duikers te dichten en het oppervlaktewater, dat door de bermsloot gelegen aan de voet van de bergwand stroomde door deze uitgegraven sleuven te voeren, was op die plaatsen een geweldige gronduitspoeling ontstaan. De harde rotsgrond was over een lengte van 15 tot 20 m weggespoeld; in het zachtere laterit bedroeg de lengte der coupure zelfs een 50 à 60 m.

Het grondverzet voor het dichten van de coupures, het eventueel omleggen en verbreden van de weg en het verwijderen van de grondwal werd op 4800 m³ geschat. Voor het maken van steenstapelingen en het aanbrengen van een nieuwe wegverharding zouden ong. 600 m³ kalisteen, split en zand moeten worden aangevoerd. Onderwijl moest de ravitaillering van de voorste posten normaal voortgaan.

Plan. Besloten werd een zware steenzetting te plaatsen in de drie coupures, uitgespoeld in de harde rotsgrond en de ruimte tussen bergwand en steenstapelning met grond of steen te vullen.

De moeilijkheden werden vergroot doordat de coupures nabij een bocht waren aangebracht. Hierdoor was het niet alleen nodig de bergwand ter plaatse van de coupures 1,5 tot 2 m terug te dringen, maar ook aanzienlijke gedeelten van de bergwand in de bochten te verwijderen om te scherpe wendingen te voorkomen. Gezien de hardheid van de bergwand was het gebruik van springstof aangewezen.

De schetsen 6 en 7 geven een beeld van de aangetroffen toestand en van de toegepaste oplossing.

Bij de vierde coupure bestond de rotswand uit vrij zachte en onder natuurlijk talud hellende laterit grond. Daar het niet verantwoord leek de weg op geroerde grond aan te leggen, werd besloten de weg hier 70 m om te leggen door de opgaande wand af te graven en hierdoor de aarden baan in zijn geheel op ongeroerde grond te krijgen. De duur der werkzaamheden werd op twee maanden geschat, daar de arbeidsprestaties van de in te huren arbeidskrachten onbekend waren.

Sterkte van het personeel. Met de uitvoering werd een pionierpeloton belast, sterk 1 officier, 2 onderofficieren en 42 overige rangen. De 120 inheemse werkkrachten zouden onder enkele leidinggevende pioniers te werk worden gesteld.

Vervoer, gereedschap en springmiddelen. Voor het materieelvervoer had het peloton zijn eigen wagens ter beschikking, te weten drie 3-tonners, een 3-tons truck-tipping en een $\frac{3}{4}$ -tonner. Bovendien stond de A.A.T. nog vijf 3-tonners af; kipauto's waren niet beschikbaar.

Voor een dergelijk groot grondverzet was het normale organieke pioniergereedschap onvoldoende. Behalve een aanzienlijk aantal schoppen, patjols en pikhouwelen bestemd voor de ingehuurde werkkrachten, werd een Bulldozer D 4 beschikbaar gesteld, die op de betrekkelijk smalle bergweg gemakkelijk wendbaar was. Een luchtcompressor met pneumatisch gereedschap werd toegevoegd voor het boren en hakken in de rotswand.

In totaal werden ongeveer 3.000 kg springmiddelen gebruikt, deels bestaande uit de normale springstof en overigens uit buitgemaakte Japanse vliegtuigbommen en oude paddestoellandmijnen. Door Verkeer en Waterstaat werd een 8-tons wegwals in bruikleen gegeven, nodig voor het inwalsen van de nieuwe weggedeelten. De benodigde hoeveelheden kalisteen en zand werden uit een 10 km bergafwaarts gelegen rivier aangevoerd.

Uitvoering. Allereerst werd de nieuwe lengte-as uitgezet om aan te geven, welk gedeelte van de bergwand verwijderd en welk gedeelte van de coupure aangevuld moest worden. Bij de coupures in de harde rotsgrond was het niet mogelijk het nieuwe weglichaam geheel op ongevoerde grond aan te leggen, daar dit te veel arbeid en bovenal te veel springstof zou kosten. Volstaan werd met de rotsgrond 1,5 à 2 m terug te brengen. Vervolgens werd in de langsrichting van de coupure een gedeelte gevlakt en hierop de zware kalisteenzetting geplaatst. (Zie afb. 4). Deze steenzetting vroeg zeer veel zorg, daar zij als fundament van de weg zou dienen. Elke steen werd met de hand ingepast en gezet. Grote openingen moesten worden vermeden om nieuwe gronduitspoeling te voorkomen. Elke steenzetting vereiste verwerking van 30 tot 50 m³ kalisteen.

Na het greeckomen van de steenzetting werd de aangrenzende bergwand bij gedeelten gesprongen. Mijnkamers werden met de compressor geboord en gehakt, de ontsteking der ladingen geschiedde elektrisch. Het springen geschiedde trapsgewijze van boven naar beneden.

De losgekomen rotsblokken moesten in korte tijd worden verwijderd, opdat de voorste posten bereikbaar konden blijven.

Het aanstampen van de puinlaag geschiedde met handstampers. Daarna werd de juiste breedte van het wegdek uitgezet en langs de bermwand en berm-sloot, breed 50 cm en diep 60 cm gegraven. Op deze ondergrond werd een 20 cm dikke zandlaag aangebracht en hierop de 20 cm dikke paklaag, bestaande uit 15-20 cm grote kalisteen. Het opvullen van holle ruimten geschiedde met kleinere steen. Het geheel werd stevig gewalst. De daarop aangebrachte 6 cm dikke deklaag werd met asfalt ingewalst. De afwerking geschiedde door het aanbrengen van een 1,5 cm dikke slijtlaag, bestaande uit fijn grint en asfalt, hierdoor was een dicht wegdek verkregen.

Door het vrijmaken van de duikers werd een goede afwatering verkregen.

De herstelling van de 70 m lange coupure in de lateritgrond geschiedde als volgt. Lateritgrond houdt het water vast en daarom moest de weg op ongeroerde grond worden aangebracht, om afschuiven te voorkomen. De 120 tot 150 inheemse werkkrachten groeven de aangrenzende bergwand trapsgewijs af. De loskomende grond werd naar beneden gewerkt. Het kostte 4 weken arbeid om over een lengte van ongeveer 70 m ongeveer 3500 m³ grond te verzetten.

De nieuw opgaande bergwand werd onder 2 : 1 afgegraven. Een plateau van 1 m breedte werd aangelegd om bij een grondafschuiving in eerste instantie de grond op te vangen. (Zie afb. 8.)

Zorg werd gedragen dat het wegdek enigszins naar de bergwand helde om het neerslagwater in de bermsloot terecht te doen komen.

In verband met de kleiachtige grondsoort werden, voor het aanbrengen van de tussenlaag van zand, om de 4 m draineersleuven dwars op de lengte-as aangebracht. Elke sleuf was 40 cm breed en 25 cm diep en opgevuld met grof grind om de ontwatering van de weg te bevorderen.

Het aanbrengen van het wegdek geschiedde op dezelfde wijze als boven aangegeven. Veel zorg werd aan het goed functioneren van de afwatering besteed. De duikers in de nabijheid werden hersteld en schoongemaakt.

Het opruimen van de aarden wal geschiedde als volgt. Deze grondwal gelegen in een holle weg, bestond uit een 600 m³ grond doorvlochten met boomstammen en takken. Met een 100-tal inheemse werkers werd deze hoeveelheid in 3 dagen verwijderd door een in de nabijheid stromende beek af te dammen en het water door een gegraven geul in de wal te leiden. Vervolgens werd met patjols de grond afgegraven en in de snelstromende beek gestort, waarvan het water enige tientallen meters verderop in het ravijn werd afgevoerd. Daarna werd de weg hersteld, de bermsloten uitgediept en het water weer zijn natuurlijke loop gegeven. Deze werkwijze maakte het gebruik van de Bulldozer, die intussen elders was ingezet, overbodig.

Het gehele werk werd in 52 dagen geleverd, de uitvoering geschiedde in de droge tijd. Aan de voertuigen werden hoge eisen gesteld, daar de dagelijkse aanvoer over een 10 km lang en sterk hellend traject plaats vond.

Koninklijke Vereniging van Gepensioneerde Officieren van het Nederlandse Leger

Bij de oprichting op 16 April 1877 werd deze vereniging door Z.M. Koning Willem III begiftigd met het praedicaat Koninklijke en een belangrijke geldschenking.

Doel: behartiging der belangen van gepensioneerde Officieren, Officersweduwen en -wezen.

Gewone leden zijn rechtens de gepensioneerde beroeps- en verlofs-officieren, die zich als zodanig opgeven.

Buitengewone leden zijn Officieren in werkelijke dienst of op non-actief, zomede verlofs- en eervol ontslagen Officieren, die dit wensen.

Contributie ten hoogste f 3.— per jaar, afhankelijk van het pensioenbedrag.

Nadere inlichtingen bij het Secretariaat Phloxplein 12 te Den Haag.

TOEPASSING VAN EENVOUDIGE ADMINISTRATIEVE HULPMIDDELEN IN HET MILITAIRE LEVEN

door Mr W. G. F. SNIJDERS, Phil. Nat. Docts, Res. Kapitein der Artillerie

II (Slot van blz. 670)

Sorteerbare en selecteerbare personeelsgegevens.

Ter beschikking van de troepencommandant staan tegenwoordig de PD 101 kaarten. Verder was er bij de 2e Div. een rode kaart, een gele kaart en een blauwe kaart, een personeelsmap met straflijst e.d., medische papieren, tandartskaart. Geen van deze papieren of kaarten waren selecteerbaar ingericht. Sorteerdbaar zijn zij natuurlijk altijd. Men behoeft „slechts” alle kaarten door te lopen en de gewenste categorie te scheiden van de niet gewenste en de sortering is compleet. Hoe groter het formaat van de te sorteren kaarten hoe onhandiger het werken er mede. Sorteren naar meer dan één gezichtspunt is lastig en vereist heel wat tafelruimte om alles op hoopjes te schiften en de kans op vergissingen wordt groter, naar mate er meer hoopjes gemaakt moeten worden. Men denke b.v. aan een alfabetische sortering.

Het maken van selecteringen komt meer voor dan oppervlakkig lijkt. Moet bij een tekort aan leerlingen voor een bepaald onderdeel tijdens de training een aantal nieuwe leerlingen worden aangetrokken, en wil men daarvoor de meest geschikt geachten aantrekken, dan is een doorlopen van alle PD 101 kaarten nodig. Vindt men 30 personen, die in aanmerking komen en zijn er 15 nodig dan is men wel gedwongen de groep van 30 te lichten en daaruit een keus te maken. Maar dan is door dat lichten de oude rangschikking — b.v. een onderdeelsgewijze, of een alfabetische — verstoord en heeft men alleen maar moeite deze weer te herstellen.

Ook te velde zal men voor een bepaald werkje de meest geschikten willen aanwijzen en niet afhankelijk willen zijn van het groter of kleiner animo om zich voor dat werkje aan te melden. Moet er een houten beschoeiing van een commandopost, een loopgraaf, of een geschutspuut worden gemaakt dan is het logisch dat men daarvoor aanwijst timmerlieden of beoefenaren van verwante vakken als b.v. bekistingstellers bij betonwerken.

De centrale registratie gebruikt ponskaarten; de kaarten blijven in Den Haag. Daaraan heeft een troepencommandant in de buurt van Modjokerto weinig, deze wil in 5 minuten antwoord op zijn vraag hebben.

Men kan hiervoor in principe twee systemen nemen, n.l. „FINDEX” of „PARAMOUNT”.

Bij het FINDEX-systeem wordt het lichaam der kaart voorzien van sleuven, die door de diepte waarop zij doorlopen, een selectie mogelijk maken.

Bij het PARAMOUNT-systeem brengt men onder de rand der kaart een aantal gaatjes aan. Deze kunnen stuk voor stuk in verbinding met de rand worden gebracht.

Het bezwaar van het FINDEX-systeem is, dat het lichaam van de kaart niet zo gemakkelijk te beschrijven is, omdat het lichaam van de kaart op een aantal plaatsen wordt doorsneden en daardoor het geschrevene kan wegvallen.

Men zegt, dat — vooral bij niet al te zorgvuldig gebruik — de randen van de PARAMOUNT-kaart gaan afscheuren precies langs alle voorgeperforeerde gaatjes, waardoor de kaart onbruikbaar wordt. Afgescheiden dat herstel van beschadigingen mogelijk is, waarover later meer, heb ik daarvan in de praktijk nooit moeilijkheden ondervonden. Daar ik uit hoofde van mijn werkzaamheden het best met het PARAMOUNT-systeem op de hoogte was, heb ik een kaart ontworpen volgens dit systeem (afb. 5).

Vooraf nog een enkele opmerking over het classificeren in het algemeen en het gebruik van PARAMOUNT-kaarten in het bijzonder.

Een classificatie heeft pas waarde als zij

- a) doorlopend wordt bijgehouden, m.a.w. de classificatie behoort de ontwikkeling van de geclassificeerde op den voet te volgen. Classificatie behoort geen statisch doch een dynamisch procédé te zijn, en wel van het ogenblik af, dat de betrokkene voor het eerst in aanraking komt met militaire instanties tot op het ogenblik, waarop hij het leger verlaat. Mutaties moeten dus zonder veel moeite aangebracht kunnen worden.
- b) tijdig ter beschikking staat, m.a.w. ter beschikking van de betrokken troepencommandant is, nog vóórdat de geclassificeerde als recruit bij zijn onderdeel arriveert.

Te velde heeft de classificatie alleen dan waarde als zij

- a) met eenvoudige middelen kan worden bijgehouden en met eenvoudige hulpmiddelen kan worden volstaan.
- b) weinig geschoold personeel toch in staat is van alle mogelijkheden gebruik te maken.
- c) ook inderdaad „te velde” kan worden meegenomen en aldaar gemuteerd kan worden.

Aan deze eigenschappen voldoen ponskaarten nu eenmaal niet en paramountkaarten wel.

Wie zich uitvoeriger op de hoogte wil stellen van de selecteermogelijkheden met diverse systemen moge worden verwezen naar het boekje „Sorteren en Selecteren” van de accountant W. Starreveld of naar het pas verschenen boekje van de N.V. Pamco Speciaal- en Boekdrukkerij te Voorburg, getiteld „Het Pamco Paramount naald sorteersysteem, werkwijze en toepassingen”, door M. Boelens. Voor een goed begrip van het ontworpen kaartmodel kan met enkele opmerkingen worden volstaan.

Elk gaatje, voorkomende langs de rand der kaart, kan door inknippen met een tangetje — zo nodig met een schaartje — in open verbinding met de rand worden gebracht. Heeft men 1000 kaarten, waarvan er 800 zijn, waarbij éézelfde gaatje is opengeknipt en wenst men deze 800 kaarten te scheiden van de 200 overige dan handele men als volgt:

5. dat de 800 zoëven vermelde kaartjes blijven staan en de 200 kaartjes waarbij het betrokken gaatje niet is ingeknipt, worden opgetild en uit de stapel kunnen worden verwijderd, waarmede de gewenste selectie is verkregen.

Deze selectiemethode werkt zeer snel, sneller dan enige andere. Men kan desgewenst 1000 en zelfs meer kaarten in enkele minuten selecteren.

Wil men een zo groot mogelijk aantal gegevens selecteerbaar maken, dan is het nodig deze eerst te coderen. Dit kan op drieërlei wijze geschieden:

- a) aan elk gaatje wordt een afzonderlijk gegeven toegewezen, de betekenis wordt eronder gedrukt. Aldus in de kaart gegevens als zwemmen, zeilen, roeien e.d. Deze werkwijze is *wenselijk* indien: — veelvuldig op dit gegeven moet worden geselecteerd; — de kaart ruimte genoeg laat.

Deze werkwijze is *noodzakelijk* indien de gegevens anders niet te scheiden zouden zijn. Zie b.v. in het model de rubriek „talen” die is te reserveren b.v. voor Frans, Duits, Engels en Maleis of zo dat gewenst is voor een andere groep talen.

- b) voor elke omschrijving wordt een codenummer vastgesteld, b.v. voor de rangindeling:

Lt. Kolonel	=	1
Majoor	=	2
Kapitein	=	3
1e Lt.	=	4
2e Lt.	=	5
O.W.	=	6
Wmr.	=	7
Korporaal	=	8
sold. 1e kl.	=	9
soldaat	=	10 = 0

Men kan dan voor elk cijfer een gaatje reserveren, b.v. 1 t.m. 9 (de 0 behoeft niet te worden opgenomen al is dit soms wel gemakkelijk).

Deze werkwijze verschilt principieel van de onder a genoemde. Immers, wil men 99 beroepen classificeren dan zou men volgens systeem a) nodig hebben 99 gaatjes en volgens systeem b) slechts 9 voor de tientallen en 10 voor de eenheden = 19. Ook dit systeem vraagt nog vrij veel ruimte.

- c) ten einde ruimte te besparen kunnen de cijfers 0 t/m 9 of 1 t/m 9 worden vervangen door de cijfers 7 4 2 1. Door combinatie zijn hiermede alle getallen van 1 t/m 9 samen te stellen, immers

1 =	1	6	=	4 + 2
2 =	2	7	=	7
3 =	2 + 1	8	=	7 + 1
4 =	4	9	=	7 + 2
5 =	4 + 1	10 = 0	=	wat rest, nadat alle andere zijn uitgeselecteerd.
				of = 0 indien men de code uitbreidt tot 7, 4, 2, 1, 0.

Wil men op een cijfer selecteren, dat niet voorgedrukt op de kaart voorkomt b.v. op 3, dan selecteert men eerst volgens cijfer 2. Hierop

blijven in de bak staan alle kaarten met ingeknipt cijfer 2, dus zowel diegenen, die alléén de 2 ingeknipt hebben als ook die kaarten waarbij behalve de 2 ook nog de 1 is ingeknipt.

Daarop selecteert men op cijfer 1 (de kaarten met alléén het cijfer 1 ingeknipt zijn bij de eerste selectie al verwijderd) en thans blijven in de bak staan alleen die kaarten, waarbij zowel cijfer 1 als 2 is ingeknipt en dat was volgens de code = 3. Met twee breinaalden zijn deze twee selecties tegelijkertijd uit te voeren.

Ik meen thans wel te kunnen overgaan tot bespreking van de codering van de modelkaart, waarbij zij opgemerkt dat zoveel mogelijk het PD 1 formulier is gevolgd.

Rang: zie hierboven.

Godsdienst: 2 1 code. 1 = protestant
 2 = katholiek
 3 = israëliet
 0 = of „geen godsdienst” of kan worden gereserveerd voor b.v. „mohammedaan”, wat in Indië meer zal kunnen voorkomen.

Strijdlust = SL, overeenkomstig het PD 1 formulier gewaardeerd met 1, 2, 3 en dus te brengen in een 2, 1 code.

Aanpassing dienst = AD, als SL.

Leiderschap = LS, als SL.

ABOZHIS. Elk onderdeel wordt volgens het PD 1 gewaardeerd met de cijfers 1 t/m 5. Dit zou nodig maken 7 (nl. 7 gezichtspunten) × 3 (nl. 1, 2, 4) gaatjes = 21 gaatjes. Daar de mening heerste dat volgens dit gezichtspunt niet vaak zal behoeven te worden geselecteerd zijn de waarderingscijfers geplaatst onder de 7 gezichtspunten, zodat de codering er als volgt kan uitzien

	1	2	3	4	5	zodat men een soldaat met alle medische indicaties = 1 behalve 0 = 2 codeert als volgt:
A						1 2 3 4 5
B						A
O						B
H						O
Z						H
I						Z
S						I
						S

Alphabet. 21/7421 code. Dit geeft voor de tientallen = 3 eenheden = 9 dus 39

mogelijkheden maar daar er geen 0 is opgenomen wordt het selecteren op de cijfers wel moeilijker, zodat er, schakelt men deze uit, er nog 29 overblijven, wat voldoende is.

Opleidingspeil. 7421/421 code. De indeling van het PD 1 kan hier volledig worden gevolgd 7421 is voor het eerste cijfer 421 voor het tweede

nullen komen niet voor in de PD 1 codering, dus kunnen deze ons geen zorgen geven.

Opleidingsadvies. In bijlage 2 geeft het PD 1 een classificatie van 83 adviezen. Deze classificatie is echter niet gemakkelijk aan te passen aan een behandeling per kaart. Er zijn 12 opleidingsgroepen en de zwaarst bezette groep telt er 46. Nummert men de opleidingsadviezen door van 1 t/m 83 dan neemt een codering veel minder plaats in beslag.

Burgerberoep: er is op gerekend, dat er 199 burgerberoepen kunnen worden gecodeerd. Het zou onmogelijk en ook niet praktisch zijn gebruik te willen maken van bestaande beroepsclassificaties als die van de Rijksverzekeringsbank of van de Directeur Generaal van het Rijksarbeidsbureau, afd. Beroepsclassificatie in Den Haag. Onmogelijk omdat b.v. de laatstgenoemde classificatie nog niet geheel gereed is (er zijn voor zover schrijver bekend, 7 groepen gereed en er zijn nog meer groepen in bewerking), onpractisch omdat, moge het maatschappelijk leven een dergelijke fijne nuancering al nodig hebben, de militaire dienst zich waarschijnlijk alleen zal behoeven te interesseren voor beroepsgroepen, die verwant zijn met militaire functies. Deze beroepen zouden dan uitgebreider kunnen worden behandeld, terwijl beroepen, die deze verwantschap niet vertonen, meer summier kunnen worden samengevat. Bovendien kan een hogere graad van bekwaamheid in eenzelfde beroep wel worden uitgedrukt in de nauwkeurigere beroepsomschrijving op het lichaam van de kaart. Op deze wijze zou met het aangegeven aantal burgerberoepen kunnen worden volstaan.

Misschien gevoelen vele lezers zich op dit punt niet bevredigd en toegegeven zij, dat de praktijk van zaken moet uitwijzen of de thans gegeven uitwerking zal blijken te voldoen. Een paar suggesties zijn misschien nog op hun plaats.

- 1) Het is de vraag of op punten als strijd lust, aanpassing dienst e.d. vaak geselecteerd zal behoeven te worden. Indien dit niet zo is kunnen deze punten van de selecteerbare gegevens verhuizen naar het lichaam van de kaart.
- 2) de opleiding en burgerbekwaamheden zijn thans verdeeld over opleidingspeil en burgerberoep.

Te overwegen ware of en in hoever deze twee rubrieken gecombineerd kunnen worden. Daartoe zouden de volgende gronden kunnen worden aangevoerd. Voor zeer velen eindigt het onderwijs op 15 à 16 jarige leeftijd. Daarna begint de beroepsuitoefening, die op dpl. leeftijd voldoende kan zijn uitgekristalliseerd. Voor een betrekkelijk kleinere groep eindigt het onderwijs op 18 à 19 jarige leeftijd en dan zal van een burgerberoep veelal nog niet kunnen worden gesproken.

Voor de groep, die na gymnasium of HBS gaat studeren zal van een burgerberoep nog wel geen sprake zijn.

Zou dus het opleidingspeil niet kunnen worden gereduceerd tot LO, ULO, MULO A en B, HBS/Gymnasium, Universiteit/MO/Hogeschool terwijl vermoedelijk aan Ambachtsschool, MTS, Zeevaartschool en Kweekschool nog een afzonderlijke plaats ware aan te wijzen. Andere opleidingen zouden daaraan gelijkgesteld kunnen worden en wel naarmate zij ongeveer gelijk geestelijke aanpassing en inspanning vereisen.

Bovendien zal een burgerberoep toch ook in de meeste gevallen een

verwantschap, zo niet veelal een voortzetting te zien geven van de opleiding en zou dus de groep „burgerberoep” kunnen worden uitgebreid.

Het heeft aan tijd en ook aan statistisch materiaal ontbroken dit na te gaan. Blijft het feit dat, zoals de zaak nu staat, soms op burgerberoep, soms op opleidingspeil, soms op beide zal moeten worden geselecteerd, wil men de vermoedelijk meest geschikte man op de juiste plaats brengen. Indien dit mogelijk blijkt zou door verdergaande samenwerking van deze twee rubrieken het geheel misschien verduidelijkt kunnen worden.

Bijzondere eigenschappen. De met name genoemde eigenschappen als: zwemmen, zeilen, roeien enz. zijn militair gewenste eigenschappen, die kunnen worden verworven buiten beroep of opleiding om. Zij komen in opleidingspeil niet, in beroepsindeling zelden voor. Uit punt 19 van het PD 1 zijn de meest belangrijke gelicht en afzonderlijk selecteerbaar ondergebracht.

Mutaties en herstel van beschadigingen.

Gelijk hierboven is betoogd is de mogelijkheid van het aanbrengen van mutaties en herstel van beschadigingen belangrijk. In Amerika zijn daartoe verkrijgbaar gegomde stroken papier, voorzien van de standaard-gaatjes ponsing. Plakt men een dergelijk strookje over een beschadigd stuk heen of wel over een ingeknipt gaatje — voor de stevigheid ook over de nog niet beschadigde of niet ingeknipte daarnaast liggende centimeter aan weerszijden — dan kan aldus een beschadiging worden hersteld of een reeds gemaakte ponsing worden opgeheven. De kaart is dan weer bruikbaar zonder dat alles overgeschreven behoeft te worden op een nieuwe kaart. De Amerikaanse standaardafstand tussen de gaatjes is een andere dan de in Nederland gebruikelijke en het zou wel wenselijk zijn, dat dergelijke stroken ook in Nederland verkrijgbaar waren.

Tot het bijhouden der beoordelingen is ruimte op de achterzijde der kaart. Het bij 12 RVA gebruikelijke beoordelingssysteem was zeer eenvoudig en praktisch. Het is door de Kapitein P. M. R. Versteegh van 12 RVA ingevoerd en met zijn toestemming zij het navolgende hier weergegeven.

Ten eerste wordt gebruikt het *klasseboek*. Iedere instructeur legt dit zelf aan voor zijn eigen klasse. Een gewoon schrift is voldoende. Op een uitslaande strook komen, verticaal onder elkaar, de namen der leerlingen. Per lesvak wordt een bladzijde gereserveerd en op elk dier bladzijden komen de dagen der maand, waarover het klasseboek loopt. Stelt men nu aan een leerling een vraag, en men mag aannemen dat per les dit met een 5 à 10-tal leerlingen het geval zal zijn, dan kan een beoordeling worden gegeven al naar gelang het antwoord meer of minder bevredigend uitvalt in a = goed

b = redelijk voldoende

c = beneden de maat.

Misschien zouden sommigen aan een cijferaantal van 1 t/m 5 de voorkeur geven. Dit grotere aantal cijfers geeft wat meer speelruimte. Maar aangezien de beoordeling vaak zal moeten geschieden door instructeurs, die niet al te veel training hebben gehad in het beoordelen van ande-

ren, is eenvoudig belangrijk. Hoe meer speling men geeft in de beoordeling — men zou ook kunnen gaan tot cijfers van 1 t/m 10 — hoe moeilijker de keus wordt voor hen, die niet goed gewend zijn aan het regelmatig opmaken van beoordelingen.

In het klasseboek kan de instructeur zien of aan iedere leerling regelmatig vragen worden gesteld, en hij wordt zodoende zelf gewaarschuwd tegen de begrijpelijke neiging alleen vragen te stellen aan diegenen, die een goed antwoord zullen geven. Op deze wijze zal het dus mogelijk zijn van *ieder* een beoordeling te geven.

Eenmaal per week worden de aldus verkregen beoordelingen overgebracht op een vel per leerling. Op dit vel komt dus de beoordeling te staan voor alle vakken.

Op de achterzijde is plaats voor een samenvattende beoordeling per trainingsweek welke ook weer in a, b of c kan worden samengevat. Deze beoordeling kan op de paramountkaart worden overgenomen, waardoor deze een verkorte levensgeschiedenis van de man geeft, terwijl specificaties altijd kunnen worden gevonden op de genoemde beoordelingsstaten, welke kunnen worden opgeborgen in het persoonlijk dossier.

Zou aan dit systeem het bezwaar kleven, dat de leerling aldus teveel wordt beoordeeld tegen de achtergrond van zijn klas terwijl die klas als geheel toch beneden het gewenste peil kan zijn, dan waakt hiertegen een algemeen proefwerk, dat voor alle klassen van gelijke opleiding hetzelfde moet zijn. Door zodanig proefwerk krijgt men tevens controle op leerlingen, instructeurs en ook op het tempo der leerlingen.

Dit beoordelingssysteem heeft bij 12 RVA zeer voldaan. Er is echter ook nog een andere kant aan. De beoordelingsstaat zal antwoord kunnen geven op de vraag of de prognose van de indelingsraad juist is geweest. Massaal onderzoek op psychotechnische grondslag is, althans in Nederland, iets nieuws. Evenals elk psychotechnisch instituut zal ook de indelingsraad ongetwijfeld gaarne willen weten in hoeverre haar prognose overeenstemt met hetgeen de troepencommandant in de praktijk heeft kunnen opmerken. Zorgvuldig opgemaakte beoordelingen zullen daarop het antwoord kunnen geven en de belangrijke diensten, die het PD 1 formulier reeds heeft bewezen, mogelijk nog kunnen verhogen.

ALS DE LUCHTMACHT ONS STEUNT

Enige tijd geleden heb ik een artikel ingezonden over luchtsteun e.d., hetwelk onder bovengenoemde titel in de Militaire Spectator van October 1947, no. 10, is opgenomen. Ten onrechte is door mij daarbij de indruk gewekt als zou dit artikel door mijzelf zijn geschreven.

Ik stel er prijs op te verklaren dat het artikel grotendeel is gecompileerd uit gegevens, welke de *Kapitein Roeleveld C.* ter beschikking stelde van de leerlingen gedurende een cursus in genoemd onderwerp, door hem gehouden.

J. ZUURE.

HET BATALJON INFANTERIE IN HET GEVECHT (I)

door J. H. COUZY, *Luitenant-Generaal van de Gen. Staf.*

Leraar aan de Hogere Krijgsschool.

I. Inleiding.

Gevolg gevend aan een meermalen uitgesproken wens zal in het volgende het optreden van een bataljon infanterie in enkele verschillende gevechtssomstandigheden tactisch-applicatorisch worden behandeld. Hierbij wordt uitgegaan van de organisatie als aangegeven in de voorlopige oorlogsorganisatie.

De bevelsuitgifte door bataljons- en lagere commandanten zal doorgaans mondeling geschieden; in verschillende gevallen zelfs partieel. Elk bevel, — zowel schriftelijk als mondeling — moet van zodanige vorm en inhoud zijn, dat het een helder en overzichtelijk beeld geeft van de toestand en van hetgeen wordt gevraagd en verwacht. Zo b.v. geen verwijzing naar punten of zaken, welke verderop in het bevel worden genoemd of behandeld. Alvorens tot bevelsuitgifte over te gaan, zal dan ook elke commandant nauwkeurig moeten vaststellen hetgeen hij zal zeggen en zich daarop voorbereiden. Al is de beschikbare tijd nog zo beperkt, deze voorbereiding mag niet achterwege blijven. Snelheid is vereist, haast is verderfelijk.

Teneinde eventueel te kunnen dienen bij de beoefening van het uitvoeren van bevelen, zullen de uit te geven bevelen worden weergegeven in de vorm waarin zij schriftelijk zouden zijn uitgegaan.

Uiteraard zullen na de behandeling van enkele gevallen bij verschillende lezers nog moeilijkheden ten aanzien van sommige punten blijven bestaan. Indien zij deze vraagpunten bij de redactie inzenden, zouden deze — voor zover zij zich daartoe lenen — t.z.t. afzonderlijk kunnen worden behandeld.

II. Echelons.

Zoals de meeste lezers bekend zal zijn worden de voertuigen van een onderdeel, b.v. het bataljon, gesplitst in drie echelons, t.w.:

- a) het gevechtsechelon, dat de voertuigen bevat, welke deelnemen aan de uitvoering van de gevechtstaak,
- b) het A echelon, dat benodigdheden meevoert voor het gevecht (zoals bijv. munitie);
- c) het B echelon, dat de benodigdheden meevoert voor de verzorging van personeel en materieel.

Een organieke splitsing wordt niet aangegeven, zodat elke commandant vrij is om de door hem gewenste verdeling toe te passen. Om enige leidraad voor deze splitsing te geven is hieronder een mogelijke verdeling aangegeven voor een bataljon infanterie, versterkt met een peloton nr 11, een peloton zware mitrailleurs, een peloton pioniers, een afdeling pda en een Regt 9 veld.

Onderdeel	ECHELON			Opm.
	Gevechts	A	B	
Lat Staf	Carrier C 3 t sluipschutters	Jeep OpvC Pers auto C 3/4 ton IO 3/4 ton zieken 3/4 ton zieken 3 ton ziekenverpl 3 ton ziekenverpl	3/4 ton schrijvers	
Staf Cie Cogr VbdPel	3/4 ton C-Vbd Pel 3/4 ton Vbd Jeep en 1/2 ton Vbd		3/4 ton C en schrijvers	
AdmPel			Jeep en 1/2 ton LM 3/4 ton en 1/2 ton Mun 3/4 ton Water 3 ton Mun 3 ton } KAU } Mun 3 ton Keuken 3 ton Keuken 3 ton 3 ton } Fouriers 3 ton } en Koks 3 ton 3 ton KTT	
OstCie Cogr MrPel	Jeep C Carrier C 6 carriers	3/4 ton Mun 3/4 ton Mun 3/4 ton Mun 3/4 ton Mun	3/4 ton schrijvers 3/4 ton magazijn	Carrier 54 bg 12 rook 3/4 ton 60 bg 12 rook
CrPel Pel 6 tp	Carrier C 4 x 3 carriers Carrier C 3 x { Carrier L en 6 tp Carrier L en 6 tp Carrier L	3/4 ton { Mun } Magazijn		
Pel infpn	Jeep en 1/2 ton Jeep en 1/2 ton Jeep en 1/2 ton	3 ton Vaklieden		
TirCie	4 x Jeep C 4 x carrier C 4 x 6 st 3 ton	2 st res 3 ton	4 x { 3/4 ton } 3/4 ton } 3/4 ton	Totaal 4 TirCien

Onderdeel	ECHELON			Opm.
	Gevechts	A	B	
Afd St.	3 x { paw C 3/4 ton vbd 3/4 ton VRD 3/4 ton Kapt TA 3/4 ton VRD	Jeep opp Jeep owi 3 ton mun 184 proj 3 ton mun 184 proj	3 ton kok 3 ton fourier 3 ton bos 3/4 ton schrijvers 3/4 ton water 3 ton bos 3 ton magazijn	
Bt St.	6 x { paw C 3/4 ton vbd 3/4 ton TA 3/4 BtOTA 3/4 TA	Jeep owi	3 ton MT 3 ton keuken	
Sectie	12 x { trekker en aanhw en kanon trekker en aanhw en kanon trekker en 2 aanhw			24 en 8 proj 32 proj 24 en 8 proj 32 proj 24 en 8 proj 2 x 32 proj
Totaal aantal voertuigen	191	56	66	

Hoewel naar aanleiding van de voorgenomen operatie een wijziging van het gevechtsechelon altijd mogelijk is, zal een commandant er naar streven zoveel mogelijk een vaste indeling te handhaven.

Marcheert het A echelon normaal bij het betreffende onderdeel, de B echelons zullen veelal brigadegewijs worden verenigd onder een door de brigadecommandant aan te wijzen officier.

III. Het bataljon in de aanval.

Voor het eerste te behandelen geval, waarvoor benodigd is blad Venlo 1 : 50 00C (Britse uitgave), luidt de uitgangstoestand als volgt:

Algemene Oorlogstoestand.

Op 12 Augustus is in de omgeving van Kaldenkirchen/Bracht een hevige strijd gevoerd tussen Blauwe en Rode gepantserde eenheden, waarbij Rood met zeer zware verliezen het veld moest ruimen, doch waarbij ook Blauw zodanige verliezen heeft geleden, dat aanvulling en reorganisatie van zijn formaties noodzakelijk zijn.

Gedurende die strijd hebben Rode infanteriedivisies stelling genomen in de lijn..... — Herongen—Hombergen—Hinsbeck—Ober Bocholt —waartegen Blauwe infanterie-divisies zijn opgerukt en na vrij hevige gevechten de toestand is ontstaan als op de schets aangegeven.

Blauw heeft plaatselijk overmacht in de lucht

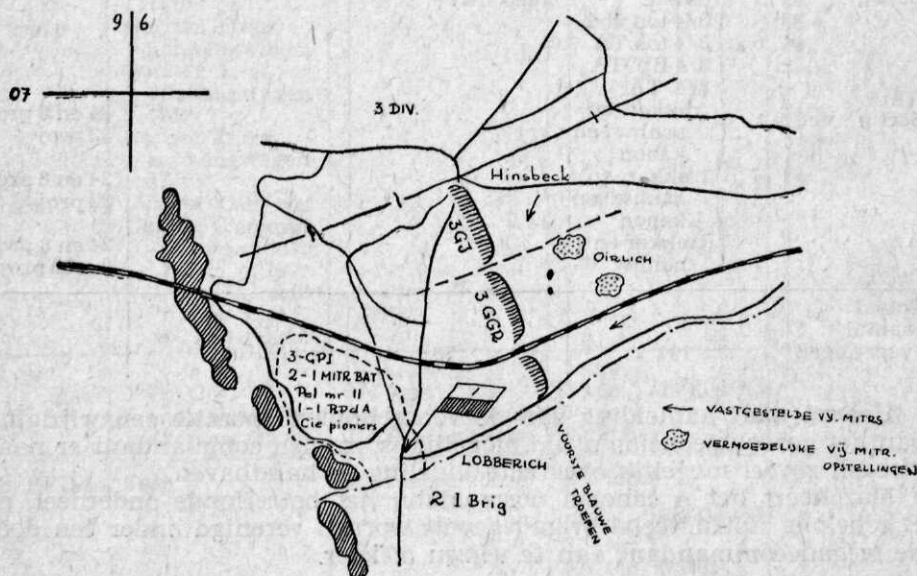
Zonsondergang 4 Augustus 2027

Zonsopgang 5 Augustus 0505

Bijzondere Oorlogstoestand Blauw.

Op 3 Augustus 12.00 is de opstelling van de 1 I Brig., versterkt met 2-1 Mitr. Bat., een Pel mr 11, 1-1 RPdA en een Cie pioniers, alsmede die der neventroepen als aangegeven op de schets. De beide voorbataljons zijn in vrij hevig gevecht geweest, doch konden niet verder oprukken. Van 3-GJ is één cie nog niet in gevecht geweest.

In de vijandelijke opstelling zijn enkele mitrs nauwkeurig vastgesteld, terwijl de plaats van enkele andere ongeveer is bepaald. Behoudens enkele verspreide mijnen zijn geen hindernissen van betekenis geconstateerd.

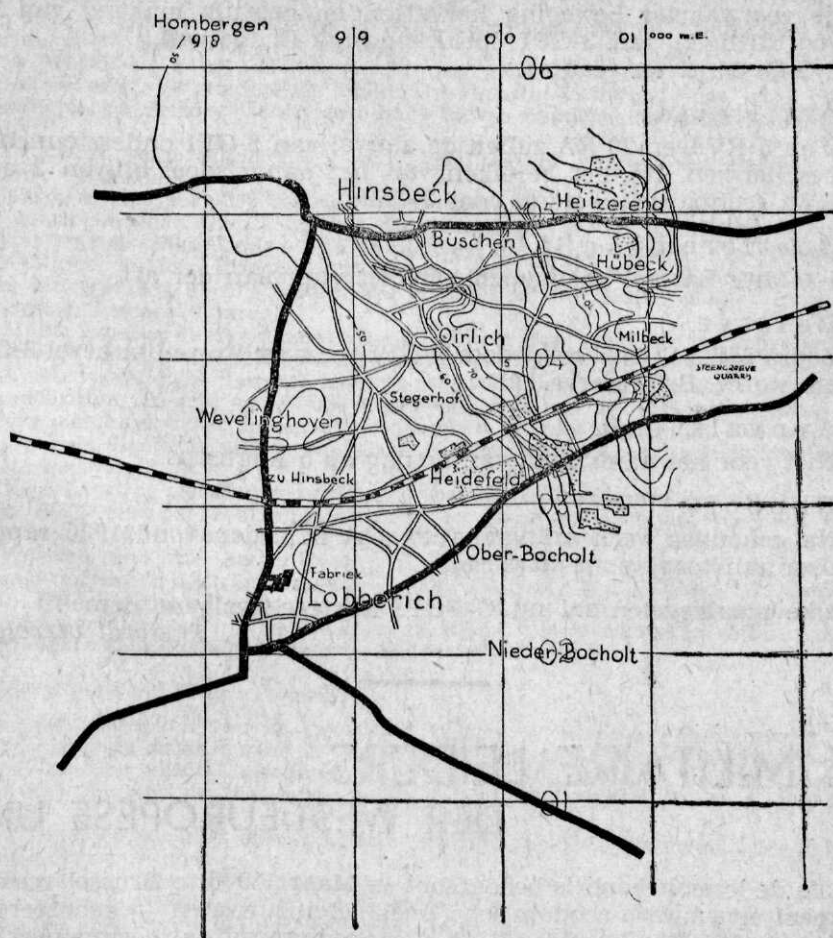
Naar aanleiding van de ontvangen opdracht geeft C-1 I Brig op zijn commandopost, waar dan aanwezig zijn de DAC-1 Div, de brigademajoor, de officier-inlichtingendienst, C-3-GPI, C-2-1 mitr Bat, C-1-1 mitr Bat, C-1-1 RPdA en officiereninlichter 3-G Gr en 3 GJ, om 12.00 de volgende mondelinge orders uit. C-3-GP is hierbij vergezeld van zijn officier-inlichtingendienst en vbd personeel.

1. Vijand en eigen toestand.

Bij onze opmars over een breed front werden 3-GGr en 3-GJ tot staan gebracht in de thans bereikte voorste lijn, waarbij een cie van GJ nog niet in gevecht is geweest. (Bereikte voorste lijn en vastgestelde vijandelijke opstellingen worden op de kaart aangegeven.)

2. Opdracht 1 Infbrig.

Onze Brig heeft opdracht zich meester te maken van het hoge terrein O van Heidefeld/Hinsbeck, bij welke operatie de brigade zal worden gesteund door 2 en 5 RVA, 29 RA en 1-1 mitr. Bat.

3. Neventroepen.
Gelijktijdig met ons zullen 2 IBrig en 3 Div. een aanval inzetten, waarbij 2 IBrig Ober Bocholt zal nemen.
4. Aanvalsplan.
De aanval zal geschieden in het Z gedeelte van het vak door een versterkt bat, gesteund door de gehele art en mr van 11.
5. Uitvoering.
De aanval zal worden uitgevoerd door 3-GPI, versterkt met 2-1 mitr Bat en 1-1 RPdA (min twee batterijen).
Te bereiken doelen: Steengroeve, Milbeck, Hübeck en eventueel Heitzerend.
Startlijn te bepalen door C-3-GPI.
3-GG en 3-GJ zullen de aanval ondersteunen uit hun huidige opstellingen.
Zodra de aanval van 3-GPI daartoe de gelegenheid geeft, zal 3-GJ

de voorwaartse beweging hervatten en gebruik makend van het voortdringen van 3-GPI oprukken naar Heitzerend.
3-G Gr blijft ter plaatse.

6. Artillerie.

2 en 5 RVA en 29 RA zullen de aanval van 3-GPI ondersteunen en beschermen. Na het bereiken van het aanvalsdoel blijven 2 en 5 RVA rechtstreekse steun voor 3-GPI.

7. Mortieren van 11.

1-1 Mitr Bat zal deelnemen aan het vuurplan der art.

8. Reserve.

Zodra Milbeck is bereikt door 3-GPI verzamelt op mijn bevel 3-GGr en wordt Brigreserve.

9. Aanvalsvuur.

Niet voor het aanbreken van de dag op 5 Augustus.

10. Rapport.

Na gehouden verkenningen verwacht ik hedenavond 1900 rapport over aanvalsplan en uitvoering.

Welke maatregelen zal nu C-3-GPI achtereenvolgens nemen?

(Wordt vervolgd.)

DE MILITAIRE LEIDERS DER WEST-EUROPESE UNIE

Zoals de lezer bekend is beoogt het in Maart 1948 te Brussel gesloten Westpact een nauwe economische, sociale, culturele en — gebaseerd op art. 51 van het Handvest der V.N. — een nauwe militaire samenwerking der Westelijke mogendheden.

Ter voorbereiding en uitvoering van laatstgenoemde samenwerking zijn na de te Parijs gehouden besprekingen, de militaire leiders der West Europese Unie aangewezen, waarvan hieronder een korte levensbeschrijving moge volgen.

FIELD-MARSHAL THE VISCOUNT BERNARD LAW MONTGOMERY OF ALAMEIN

Veldmaarschalk Montgomery werd op 4 October 1948 benoemd tot Voorzitter van het Comité van Opperbevelhebbers der W.Europese Unie. Deze benoeming van Lord Montgomery betekent, dat hij zal aftreden als Chef van de Imperial General Staff, de hoogste functie in het Britse Leger welke hij sinds Juni 1946 bekleedde.

Montgomery werd 1887 uit Noord Ierse ouders geboren. Zijn vader, die predikant was, werd korte tijd later tot bisschop van Tasmania benoemd en hier bracht Bernard Law Montgomery zijn eerste twaalf levensjaren door.

Staat van dienst.

In 1908 werd Montgomery bij het „Royal Warwickshire Regiment” benoemd

tot tweede luitenant nadat hij de officiersopleiding op de Koninklijke Militaire Academie te Sandhurst had gevolgd.

Vrijwel direct na zijn officiersbenoeming werd hij in Brits Indië gestationneerd. In de eerste Wereldoorlog raakte hij ernstig verwond en werd hem de Distinguished Service Order, een hoge Britse dapperheids onderscheiding toegekend.

Eveneens werd Montgomery acht maal eervol vermeld en ontving hij een Franse decoratie.

Na de oorlog doorliep hij de verschillende fazen welke iedere beroepsofficier te doorlopen had: dienst bij het bezettingsleger in Duitsland, een cursus van 1 jaar op het „Staff College” te Camberley, dienst in Ierland in de hoedanigheid van Majoor in een Brigade Staf, hierna naar Plymouth en Yorshire en in 1926 was Montgomery als instructeur werkzaam aan de „Staff College” in Camberly en wel gedurende 3 jaren.

Aldaar konden de denkbeelden welke zich in deze rusteloze en vooruitstrevende officier hadden ontwikkeld overgebracht worden op de leerlingen. Montgomery was een voorstander van het kweken van initiatief i.p.v. het slaafs opvolgen van voorschriften; kennis, geen onwetendheid; intellect te verkiezen boven blinde gehoorzaamheid; maar boven alles aanvallen en niet afwachten. Dit was de weg welke men diende te volgen om het moreel en de trots van de individuele soldaat op te bouwen.

Op deze wijze moest men veldslagen winnen; aldus argumenteerde Montgomery.

In 1930 verwierf Montgomery zijn eerste commando en wel over een bataljon van het Warwick Regiment. Hij voerde het bevel over dit bataljon in Palestina, Egypte en tenslotte kwam Montgomery voor de tweede maal in Brits-Indië, alwaar hij Hoofd Instructeur werd bij het „Military Staff College” te Quetta.

In 1937 keerde hij naar Engeland terug, in de rang van „Brigadier”. Hierop volgde een diensttijd in Palestina onderbroken door een ernstige ziekte, welke hem noodzaakte naar Engeland terug te keren.

De Tweede Wereldoorlog.

Bij het uitbreken van de tweede Wereldoorlog verkreeg Montgomery 't commando over de derde divisie in de B.E.F. Teruggekeerd van Duinkerken nam hij 't bevel over het vijfde Legerkorps op zich en in 1942 werd hij als Luitenant-Generaal bevelhebber van het leger in Zuid-Engeland (G.O.C. in C. South Eastern Army).

Op 12 Augustus 1942 kwam hij in Cairo aan, teneinde het bevel over het Britse Achtste Leger te voeren.

De rest van Montgomery's loopbaan is van historische betekenis. El-Alamein—Tripoli—Tunis—Sicilië—Italië. In 1943 terug naar Engeland om het invasiëplan te ontwerpen, Normandië—België—Holland en dan de slothandeling op de Lüneburgerheide.

In 1943 werd hij bevorderd tot Generaal en een jaar later tot veldmaarschalk.

Na de Duitse capitulatie werd Montgomery benoemd tot Opperbevelhebber der Britse Bezettingssrijdkrachten in Duitsland, Militair Gouverneur van de Britse Zone in Duitsland en Brits lid van de Geallieerde Controle Commissie.

In 1946 werd hij door de Britse Koning in de adelstand verheven als burggraaf (Viscount) en tot Ridder in de Orde van de Kousenband, de hoogste en oudste Engelse Orde van riddelijkschap, geslagen.

In Juni van dat zelfde jaar werd Montgomery geïnstalleerd als Chef van de „Imperial General Staff” Thans in het 61ste levensjaar van de veldmaarschalk worden zijn ontplooiingsmogelijkheden groter dan ooit.

GENERAL D'ARMÉE JEAN DE LATTRE DE TASSIGNY

Aan de Generaal de Lattre de Tassigny is dezer dagen de functie toevertrouwd van opperbevelhebber der Landstrijdkrachten der West Europese Unie.

Op 2 Febr. 1889 werd hij geboren in hetzelfde kleine dorpje Mouilleron-en-Pareds, waar ook Clemenceau het levenslicht zag.

In 1914 is hij Luitenant der Dragonders, wordt in September van dat jaar door een lanssteek in de borst getroffen, doch „hij ontdeed zich van de vijandelijke lancers”, aldus zijn eerste eervolle vermelding.

Ternauwernood genezen van deze verwonding, gaat hij over naar de Infanterie

en is aan het einde van de eerste Wereldoorlog viermaal gewond geweest en achtmaal eervol vermeld.

Een ernstige verwonding loopt hij in 1925 op in Marokko, tijdens de „campagne du Rif”. Vervolgens bezoekt hij de Krijgsschool en wordt daarna een der voornaamste medewerkers van de Opperbevelhebber. In het begin van 1939 is hij een der jongste generaals van het Franse leger.

Als de wereldbrand voor de tweede maal uitbreekt, staat hij bij Réthel, aan het hoofd van de 14e Divisie Infanterie, de aanvallen af van een vijand, die veel grotere getalsterkte bezat.

Reeds in Juli 1940 zal de Generaal de Lattre zich met zijn gehele persoon inzetten voor de wederopbouw van het Franse leger; de kaderscholen te Opme, later te Salambo behoren tot de resultaten van dit streven.

Als dan de bezetter in November 1942 overgaat tot de bezetting van de z.g. vrije zone van Frankrijk, geeft de Generaal bevel weerstand te bieden. Hij wordt echter gearresteerd, tot 10 jaar gevangenisstraf veroordeeld en ingesloten in de gevangenis te Riom.

Ondanks de uiterst strenge bewaking gelukt het om in September 1943 te ontvluchten en na vele avonturen Londen te bereiken. Vandaar vertrekt hij naar Algiers, waar de Generaal de Gaulle hem het bevel toevertrouwt over het latere „1e Franse Leger”.

Onnodig te zeggen, dat de dynamische Generaal deze troepen weet te bezielen met zijn eigen enthousiasme en zijn eigen minachting van 't gevaar. De geest der kaders wordt vernieuwd en de troep wordt vol geestdrift opgeleid voor de taak, die hij op schitterende wijze zal volbrengen; de bevrijding van Frankrijk.

16 Augustus landt de Generaal met de voorhoede in Provence, waar hij, zonder de aankomst van het gros der troepen af te wachten, Toulon en Marseille neemt, en het Duitse leger aldaar vernietigt.

Zonder een ogenblik respijt, overschrijdt hij de Durance en de Rhône, bevrijdt Lyon, Dijon, Bourgogne en Franche-Comte, bereikt de Vogezes. Ondanks een hardnekkige Duitse weerstand heeft zijn leger in twintig dagen meer dan 600 kilometers afgelegd. Hij bevrijdt vervolgens de Boven-Elzas, dank zij de overwinningen bij Belfort en Mulhausen. Nog geen twee maanden later, redt de Generaal de Lattre Straatsburg, dat door de vijand onder zware druk wordt gesteld, en voltooit zijn bevrijderstaak door de inneming van Colmar, juist op de dag van zijn 56e verjaardag. Van de tegenstanders neemt hij 80 % gevangen, door een omvattingmanoeuvre, die een model van deze soort gevechten is.

Op 19 Maart 1945 dringt het Eerste Franse Leger de Paltz binnen en forceert de Siegfried-linie; 31 Maart trekt men de Rijn over bij Spire en Gemersheim.

Dit is het begin van de veldtocht door Duitsland, die de roemvolle troepen tot de oever van de Donau zal brengen.

Sedert de landing in de Provence heeft het Eerste Franse Leger drie Duitse Legers vernietigd, meer dan 20.000 krijgsgevangenen gemaakt, een derde van het grongebied van Frankrijk bevrijd, de Elzas weer bij Frankrijk gevoegd, een deel van de Paltz en de landen Baden en Wurtemberg veroverd.

Na de onvoorwaardelijke overgave der Duitse troepen, wordt de Generaal de Lattre achtereenvolgens Inspecteur-Generaal van de Landstrijdkrachten en Inspecteur-Generaal van de Strijdkrachten. De functie van Chef van de Generale Staf, die hij eveneens gedurende enige tijd bekleedde werd vervolgens in handen van Generaal Revers gelegd.

Bij het aanvaarden van zijn functie van Opperbevelhebber der Franse landstrijdkrachten en van West-Europa, legt de Generaal zijn „nationale” taak neer om zich uitsluitend te kunnen wijden aan de veelomvattende werkzaamheden in zijn nieuwe ambt.

Het is wel onnodig te vermelden, dat tal van hoge onderscheidingen, zowel van Franse als buitenlandse Regeringen, zijn deel werden. Wij volstaan hier met de noemen van het Grootkruis van het Legioen van Eer, de „Medaille Militaire”, „Compagnon de la Liberation”, de Belgische Leopoldsorde, de orde van „Knight Commander of the Bath”, terwijl bij het bezoek van de Generaal de Lattre aan G.L.S. land het Hare Majesteit de Koningin heeft behaagd hem persoonlijk de versierselen van Grootkruis in de Orde van Oranje-Nassau uit te reiken.

Ontleend aan Monde Militaire 15-10-48.

AIR-CHIEFF MARSHAL SIR JAMES ROBB

De Opperbevelhebber der Luchtstrijdkrachten der West Europese Unie is de 53-jarige Sous-Chef van de Britse Luchtmachtstaf Sir James Milne Robb, welke laatste functie hij sedert 1947 bekleedde.

De luchtmaarschalk Robb diende tijdens de oorlog van 1914—'18 eerst bij de Northumberland Fusiliers en daarna bij het Royal Flying Corps, waar hem het Distinguished Flying Cross toegekend werd.

Vervolgens diende hij bij de bezettingstroepen in Duitsland en van 1922 tot 1925 in Koerdistan alwaar hem de D.S.O. werd verleend.

Van 1927 tot 1930 bekleedde hij de functie van Hoofd Instructeur bij de „Central Flying School”. Hierop volgde dienst in China en in het Middellandse Zee gebied.

In de jaren van 1936 tot 1940 was Robb Commandant van de „Central Flying School”.

Gedurende de tweede Wereldoorlog bekleedde hij respectievelijk de volgende functies:

1940 Bevelhebber No. 2 Bomber Group,

1941 Bevelhebber No. 15 Coastel Group,

1942 Plaatsvervangend Hoofd gecombineerde operatiën (Deputy Chief of Combined Operations), van welke organisatie Lord Mountbatten de leiding had.

1943—'44 Bevelhebber van de Royal Air Force in Noord West Afrika.

1944—'45 Deputy Chief of Staff SHAEF.

In de laatste twee functies diende Robb onder Generaal Eisenhower en wel in de hoedanigheid van plaatsvervanger van Maarschalk van het R.A.F., Lord Tedder, de Chief Staff SHAEF.

In 1945 werd hij bevorderd tot „Air Officier Commanding in Chief R.A.F. Fighter Command” en in 1947 tot Sous-Chef van de Britse Luchtmacht Staf.

In verband met de benoeming tot Opperbevelhebber der West Europese luchtmachtstrijdkrachten is Sir James Milne Robb bevorderd tot Air Chief Marshal.

ADMIRAAL JAUJARD

Vice-Admiraal Jaujard, benoemd tot Vlagofficier der West Europese Unie, is in 1896 geboren.

In 1914 is de huidige Admiraal tot de Marineschool toegelaten, neemt vervolgens deel aan de eerste Wereldoorlog aan boord van verschillende patrouillevaartuigen en voert daarna achtereenvolgens het bevel over de tankboot VAR, de torpedojager VAUQUELIN (waarmede hij aan de tweede Wereldoorlog deelneemt) ten slotte over de kruiser GEORGES LEYGUES, die in 1943 een Duitse blokkadebreker vernietigt.

Op 14 Maart 1844 tot Schout-bij-Nacht bevorderd, wordt hij belast met het commando over de 4e Divisie Kruisers, welke hij aan voert tijdens de landingsoperaties in Normandië en later in de Provence.

Nadat deze laatste landing met succes was bekrond, krijgt zijn Divisie de functie van „Flank Force”, wordt versterkt met talrijke lichte Franse- en geallieerde schepen en verzekert tot het einde van de oorlog de beveiliging en steun van de troepen aan het front in Italië.

Twee jaar na de bevordering tot Schout-bij-Nacht, wordt de promotie tot Vice-Admiraal bekrachtigd en oefent de Admiraal het ambt van „Major Général de la Marine” uit.

Van Mei 1947 tot de benoeming in zijn huidige functie, was de admiraal Jaujard Bevelhebber van de „Force d'Intervention”, d.w.z. de gezamenlijke zee-strijdkrachten van het Franse Moederland.

Ontleend aan „Cols Bleus”, 15 October 1948.

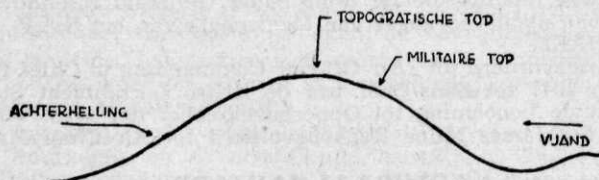
REGISTER 1948

In het laatste vel van dit nummer is het register van jaargang 1948 opgenomen.

DE VERDEDIGING VAN DE ACHTERHELLING

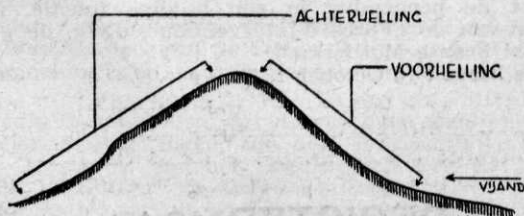
door G. A. J. CARLIER, *Eerste Luitenant der Infanterie K.N.I.L.*

De massale artillerie concentraties toegepast tijdens de eerste wereldoorlog, bereikten in de afgelopen strijd een dusdanig peil, dat waargenomen doelen van beperkte omvang volkomen vernietigd werden. Het is dan ook te verwachten, dat in de naaste toekomst de verdedigers op de voorhelling het waargenomen art. c.q. rocket vuur niet meer zullen overleven. Derhalve is het dienstig om achtereenvolgens de voor- en nadelen verbonden aan de verdediging van de militaire top (M.T.), de topografische top (T.T.) en de achterhelling (A.H.; „reserve slope”) aan een critische beschouwing te onderwerpen. Aan de hand van een nauwkeurige analyse van het terrein zal de cdt. dan in staat zijn te beslissen, welk gedeelte van de terreinverheffingen hij ter verdediging wenst in te richten.

Afb. 1

De verdediging van de achterhelling (A.H.), welbekend uit de eerste wereldoorlog ontsnapte aanvankelijk aan de aandacht. De operaties in Noord-Afrika, Sicilië en Italië toonden overduidelijk het grote belang van de verdediging op de achterhelling aan. Bijzonder efficiënt verdedigden de Duitsers in daartoe geschikt terrein de grond achter de heuveltop en waren hieruit vrijwel niet te verdrijven. De welhaast tyrannieke invloed van het terrein bepaalt tenslotte welk deel van de heuvel ter verdediging ingericht moet worden. Heuvels en bergruggen domineren het omliggende terrein, het bezit er van verschaft belangrijke voordelen o.a. begunstigt het de co. voering, vu. leiding, ostl. van wapens (vu. en beweging van beide partijen zijn meestal duidelijk te volgen). Het tactische denken der cdt. concentreert zich in hoge mate op het behoud of het in bezit nemen van deze hoge terreindelen.

Afb. 2

I. De militaire top (M.T.).

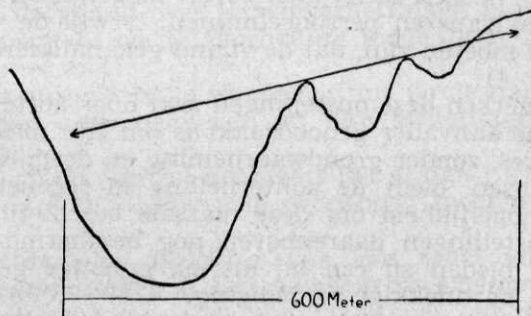
1. De bezetting van de voorhelling, in het bijzonder de M.T. begunstigt de waarneming en het directe vuur over lange en korte afstand.

2. Daarentegen is het blootgesteld aan 's vijands waargenomen vuur, in het bijzonder aan vernietigingsvuur; verplaatsingen bij dag, zoals aanvoer van munitie, personeel, levensmiddelen en afvoer van gewonden zijn, zo niet onmogelijk, dan toch uiterst kostbare ondernemingen.

3. Wordt over voldoende tijd beschikt om de voorhelling ter verdediging in te richten, dan reduceert dit enigermate het effect van 's vijands vernietigingsvuren.

Zo bieden b.v. de „fox holes” weinig dekking tegen art. concentraties; een fosforconcentratie drijft de manschappen uit de hollen, waarop het onmiddellijk aansluitende tijdvuur voor de algehele vernietiging zorgdraagt.

4. Indien het terrein aan 's vijands zijde geen waarnemingspunten biedt van waaruit het vuur geleid kan worden is de verdediging van de voorhelling met zijn lange schootsvelden en goede waarneming te prefereren.

Afb. 3

II. De topografische top (T.T.).

De inrichting van de verdediging der T.T. bevordert waarneming en vuur op lange afstand, vergemakkelijkt de terugtocht en biedt goede waarnemingsposten voor infanterie en artillerie. Het bezit van de T.T. begunstigt de aan- en afvoer van personeel en materieel; het is echter noodzakelijk dat — mede voor een eventuele terugtocht — voor de duur hiervan een plaatselijk luchtoverwicht bestaat. Bij de verdediging op korte afstand vormen mogelijke dode hoeken zowel voor vlak- als krombaan vuurwapenen een groot nadeel. De b.v. in deze hoeken neerkomende rocket — c.q. art. — concentraties kunnen veelal moeilijk worden waargenomen, daar de grondwaarneming slechts op gebrekkige wijze kan geschieden; door het inschieten met rookprojectielen kan men dit ten dele ondervangen (zie afb. 3) De opstellingen der eigen vuurorganen zijn bij een nauwkeurige waarneming direct te onderkennen. Ook wanneer de camouflage tot in de perfectie is doorgevoerd zullen deze vuurorganen onmiddellijk buiten werking worden gesteld. Hoewel de opstelling op de T.T. uitermate kwetsbaar is, is een tijdelijke opstelling in bijzondere gevallen aan te bevelen. De vertragende gevechtsacties vereisen, dat waargenomen vuren over grote afstanden kunnen worden

afgegeven en hiervoor zijn de opstellingen op de top dan ook zeer geschikt.

III. De achterhelling (A.H.).

1. Het gedeelte achter de T.T. zal aangeduid worden als achterhelling (A.H. zie afb. 2), in tegenstelling tot het gedeelte aan 's vijands zijde, dewelke ik met „Voorhelling” zou willen betitelen.

2. Slechts de terreinstrook tussen de 100 en 500 meter van de T.T. biedt de mogelijkheid tot het inrichten van goede steunpunten in de frontlijn. De meest ideale streek ligt echter tussen de 200 en 400 meter. Een kortere afstand dan 100 meter brengt de opstelling binnen het werkzame bereik van 's vijands hand- en geweergrenaten; bij grotere afstand dan 500 meter is het geweervuur niet meer effectief. Bij het innemen van een opstelling boven de 500 meter bevordert men de kansen van de aanvaller om waarnemingsposten op de top te vestigen. De maskering welke de T.T. verschaft gaat zodoende te loor.

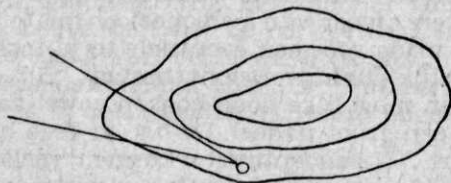
3. De opstellingen der automatische wapenen kenmerken zich door een volledige bescherming in front, zowel voor het wapen als voor het personeel. De dode hoeken dient men zoveel mogelijk op te vullen met prikkeldraad, boobytraps en personeelmijnen, terwijl de versperringen zodanig aangelegd moeten zijn, dat de vijand gekanaliseerd wordt in de vuurstroken. (afb. 4).

4. Verder kenmerken deze opstellingen zich door korte vuurstroken.

5. Aangezien de aanvaller genoodzaakt is om zijn massale art, c.q. rocket concentraties, zonder grondwaarneming en derhalve niet geconcentreerd af te geven, biedt de achterhelling in tegenstelling tot de voorhelling een mogelijkheid om deze massale beschietingen te overleven. Zijn de opstellingen daarenboven nog beschermd tegen luchtwaarneming, dan bieden zij een bij uitstek gunstige gelegenheid tot een langdurige en hardnekkige verdediging.

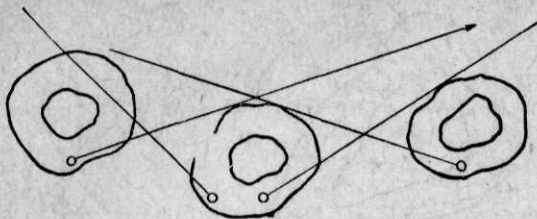
6. Bij dag zijn bewegingen (aanvoer pers., materieel) te allen tijde mogelijk; mits op de gewenste tijdstippen een plaatselijk luchtoverwicht bestaat.

7. Indien de vijandelijke aanval de voorposten op de M.T. of T.T. wegdrukt en zich gereed stelt om de top te passeren, dan zal hij bij het deboucheren begroet worden met een hagel van vuur uit alle hiervoor bruikbare vuurorganen.

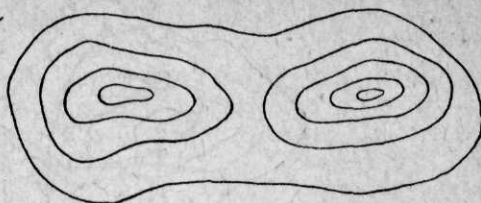

Afb. 4

8. Vijandelijke verkenningen, evenals het vaststellen van de ligging en uitgestrektheid der mijnevelden door middel van patrouilles, zijn niet uitvoerbaar, daar het terrein doorlopend onder nauwkeurige observatie is en goed door de eigen vuurorganen bestreken wordt. Mijnevelden worden veelal zowel tussen steunpunten onderling, als tussen de steunpunten en de top geplaatst.

Afb. 5

Afb. 6

IV. Wanneer zal men nu tot het inrichten van de verdediging op de achterhelling besluiten?

1. Indien de voorhelling bij dag onder 's vijands vuur ligt en niet zonder belangrijke verliezen ter verdediging is in te richten.

2. De vijand reeds nabij is, doch onvoldoende sterk om de beveiligende afdelingen in front weg te drukken. Onder dekking van deze bev. afd. kan dan ongestoord de A.H. haastig ter verdediging worden ingericht.

3. Wanneer de vijand over terreinverheffingen beschikt, van waaruit een goed overzicht op de voorhelling mogelijk is (als het ware op de opstellingen neerziet).

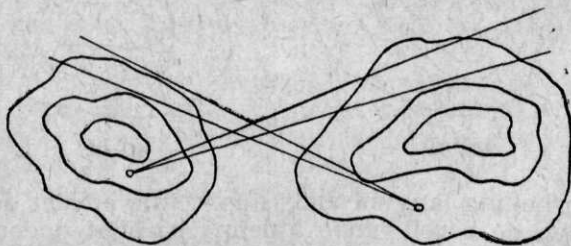
4. Indien de automatische wapenen vuur op de naastliggende voorhellingen kunnen uitbrengen van uit hun opstellingen op de achterhelling (zie afb. 5).

Is dit niet mogelijk dan zal nogmaals het al dan niet ter verdediging inrichten van de A.H. nauwkeurig overwogen moeten worden.

V. Het ter verdediging inrichten van een zadel volgens de onder behandelde grondslagen. (Geldt eveneens voor bergpassen; zie afb. 6).

1. Onmiddellijk de automatische wapenen op de A.H. der terreinverheffingen ingraven en wel zodanig, dat de voorhelling van de tegenoverliggende terreinverheffingen op goede wijze bestreken worden. Het kruisvuur wordt door het laagste punt van het zadel gelegd (zie afb. 7).

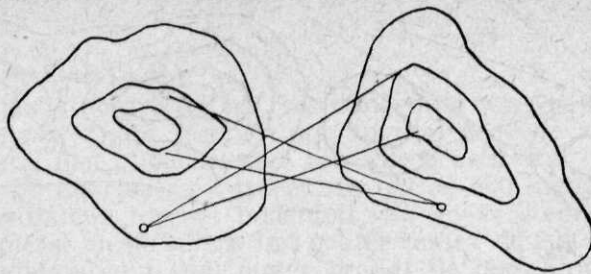
Het gecoördineerde vuur der automatische wapenen vormt zoals in elke verdedigende opstelling de ruggegraat der verdediging.

Afb. 7

2. De resterende automatische wapenen worden zodanig opgesteld en ingegraven, dat zij van hun opstellingen uit de zijhellingen van de tegenoverliggende terreinverheffingen goed kunnen bestrijken. (Afb. 8).

3. De geweschutters hebben een tweeledige taak:

Afb. 8

- a. Bescherming der automatische wapenen naar alle zijden;
- b. Het bestrijken van de toppen der terreinverheffingen.

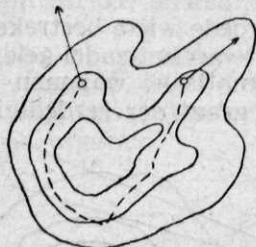
Bij het opstellen der geweschutters, ware met deze beide punten rekening te houden.

4. De afstand van de geweschutters tot de top kiest men in de regel als onder III pt. 2 aangegeven; onder bepaalde omstandigheden is het wel eens noodzakelijk om hiervan af te wijken.

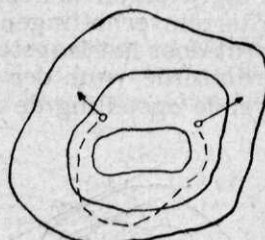
5. De 20 mm's en 47 mm's worden zo opgesteld, dat zij de voorhelling en het daarvoor gelegen terrein over grotere afstanden kunnen bestrijken.

6. De beveiligende afdelingen die op de voorhelling zijn uitgezet, worden zeer ruim van Bren's en L.M.G.'s voorzien. Hierdoor bereikt men, dat de aanvaller zolang mogelijk van de top wordt weggehouden.

7. Voor de beveiligende afdelingen worden terugtochtswegen uitgezet, welke over de schouders van de heuvel naar de A.H. leiden. Zo nodig graaft men de weg over de schouder uit, waardoor de noodzakelijke bescherming verkregen wordt (afb. 9a).

Afb. 9a

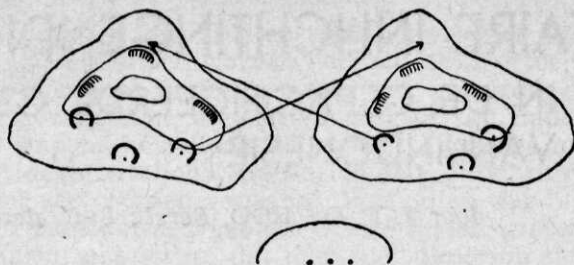

Afb. 9b

8. Is de voorhelling lang en vlak, dus weinig of niet geaccidenteerd, dan plaatst men de beveiligende afdelingen dicht onder de T.T. (zie het gestelde onder II, lange schootsvelden). (Afb. 9b).

9. Heeft men daarentegen met een gebroken, geaccidenteerde voorhelling te doen, dan stelt men deze eenheden, om de gedachte te bepalen bij de M.T. op; hieraan ligt de gedachte ten grondslag, de vijand middels vuur zolang en zover mogelijk van de T.T. weg te houden.

10. Aan de beveiliging der flanken dient men zijn bijzondere aandacht te wijden. De normaal geldende beveiligingsmaatregelen zijn van

Afb. 10

toepassing. De aanval op „PASSEN” en „ZADELS” zal veelal op een der flanken gericht worden. In dit verband citeer ik de volgende woorden van Lt. Generaal Patton:

a. „Follow the ridge line! When we follow the ridge line we're automatically on his flanks”.

b. „Hole him by the nose (in front binden) and kick him in the seat of his pants”.

11. De pelotons en sectiën worden op de gebruikelijke wijze opgesteld (zie afb. 10).

12. De reserves gebruikt men om tegenstoten uit te voeren of om bedreigde punten te versterken. Het verdient aanbeveling de reserves mobiel te houden en in kleinere eenheden te splitsen. Onder „mobiel” wordt verstaan, dat deze reserves in een dekking opgesteld worden, teneinde van daaruit in de gewenste richting te kunnen worden ingezet; derhalve geen gefixeerde opstelling in het raam der verdediging. Wel kan men deze reserves te voren verschillende opstellingen doen voorbereiden. Aangezien het geaccidenteerde terrein veelal over meerdere natuurlijke naderingswegen beschikt is een dergelijke opstelling in algemene zin noodzakelijk.

13. Lichte typen tanks worden in kleine aantallen gebruikt om verrassend te worden ingezet. Deze tanks worden in een zorgvuldig gedekte en gecamoufleerde opstelling gebracht. Wanneer nu het art. vu. eindigt, of zich verder naar voren verplaatst en de inf. de aanval inzet, komen de tanks op verrassende wijze naar voren en nemen op verrassende wijze de aanvaller. Deze manoeuvre heeft op de vijand een hoogst demoraliserende uitwerking.

14. Bereidt met artillerie en zware wapenen vuren voor op punten welke in eigen bezit zijn, teneinde indien deze verloren mochten gaan, onmiddellijk onder een geconcentreerd, gecoördineerd vuur te kunnen nemen. Bij tegenacties valt de infanterie bij voorkeur op een of beide flanken van de doorgedrongen vijand aan.

Als voorbeeld van de verdediging van een achterhelling onder wel zeer bijzondere omstandigheden, moge worden verwezen naar het artikel van Lieutenant Milton M. Thornton, A. Platoon's Experience at El Guettar, voorkomende in Infantry Journal (V.S.) van Febr. 1944, blz. 8.

DE MILITAIRE INLICHTINGEDIENST IN DE GEPACIFICEERDE GEBIEDEN VAN INDONESIA

door J. F. DE ROO, *Eerste Luit. der Infanterie.*

Gedurende de IIe Wereldoorlog is het grote belang van een goed functionerend inlichtingenapparaat ruimschoots bewezen, waarmee werd aangetoond dat een moderne krijgsmacht het niet meer zonder een reeds van tevoren georganiseerde en opgeleide inlichtingendienst, als onderdeel van die krijgsmacht, kan stellen. Derhalve heeft de Militaire Inlichtingendienst ook in vredetijd zijn waarde. Door *bijzondere omstandigheden* wordt zijn taak en werkwijze bepaald; zo zal hij in Vredetijd voornamelijk strategische inlichtingen verzamelen — d.w.z. gegevens betr. de paraatheid, „slagorde” en het „oorlogspotentieel” van een mogelijk toekomstig vijandelijk land (natie) — terwijl in oorlogstijd naast de strategische inlichtingen, ook die van *tactische* aard onontbeerlijk worden voor de opererende legers te velde. De zgn. „Field Intelligence” of Inlichtingendienst te velde treedt dan in werking.

Vorengenoemde bijzondere omstandigheden stellen aan het inlichtingenpersoneel en zijn opleiding speciale eisen. De taak van onze strijdmacht in Indonesië (KNIL en KL), welke tegenover een soort van guerillavoerende vijand staat en in haar operaties om politieke redenen wordt beperkt, oefent rechtstreeks invloed uit op de taak en de werkwijze van haar inlichtingendienst. Aangezien de politieke factoren in deze strijd zo'n belangrijke plaats innemen, is het verzamelen van politieke gegevens dientengevolge een op de voorgrond tredende taak van de Mil. Inl. Dienst in Indonesië. Immers uit deze gegevens kan een commandant de zo waardevolle inlichtingen verkrijgen betreffende de gezindheid van en de stemming onder de bevolking, aan de hand waarvan hij zijn houding en optreden zal bepalen. Verhoogde politieke activiteit, propaganda etc. gaan meestal vooraf aan onlusten of georganiseerde opstanden.

Deze taak vereist het organiseren van een contra-spionnagedienst, waarin uiteraard de Veiligheidsdienst, als onderdeel van de Inlichtingendienst, een voorname rol speelt. Na deze inleiding kunnen we thans overgaan tot het in aanhef vermelde onderwerp.

Ter verduidelijking zij vermeld, dat met de *gepacificeerde gebieden van Indonesië*, die gebieden worden bedoeld, die kort na de Japanse capitulatie onder rechtstreeks geallieerd of Ned. Mil. Gezag kwamen te staan en waar tenslotte na de „MALINO-conferentie” een nieuw onder het oppertoezicht van de Ned. Indische Regering staand bestuur werd ingevoerd. Deze gebieden noemt men daarom ook gemakshalve de „MALINO-gebieden”.

Een groot voordeel was, dat in tegenstelling met Java en Sumatra de geallieerde bezetting in genoemde gebieden vrij spoedig door eigen troepen (KNIL) kon worden vervangen. Een feit, dat ongetwijfeld er

toe heeft bijgedragen, dat orde en rust, hoewel niet altijd zonder bloedvergieten, blijvend konden worden hersteld. De hiertoe inderhaast opgerichte KNIL-bataljons bestonden voor het overgrote deel uit pas ontslagen krijgsgevangenen, die ternauwernood tijd hadden gehad om in de moderne wapens herschoold te worden. Derhalve mocht ook van de organiek bij deze bataljons ingedeelde Mil. Inlichtingendiensten aanvankelijk niet veel worden verwacht. Bovendien was het geen uitzondering, dat één bataljon een gebied, enkele malen groter dan Nederland bestreek, waarbij nog kwam dat men niet direct op steun van de Algemene Politie kon rekenen. In een dergelijk uitgestrekt gebied en onder de toen heersende omstandigheden was hier in nog mindere mate dan op Java en Sumatra sprake van een *Mil. Inl. dienst te Velde*. Teneinde de stemming onder de bevolking in het algemeen en die van de bestaande politieke partijen c.q. verenigingen in het bijzonder te kunnen peilen, en de daaruit voortkomende opstanden c.q. onlusten tijdig te onderkennen, werd het verzamelen van politieke gegevens een *eerste vereiste*. Een taak welke onder normale omstandigheden moet kunnen worden overgelaten aan de Politieke Recherche Dienst van de Alg. Politie (de P.I.D.). De noodzaak van het verzamelen van militaire gegevens geraakte op de achtergrond door de omstandigheid dat de snelle bezetting van deze gebieden, de extreme elementen geen kans meer had gegeven om zich enigszins te organiseren en voldoende wapens te verzamelen. De taak van de Mil. Inl. Dienst beperkte zich dus aanvankelijk tot het *observeren* en *signaleren* van politieke organisaties en leiders. Leverden deze laatsten gevaar op voor de orde en rust, dan werd daartegen opgetreden. In vele gevallen wisten de leiders naar Java te ontsnappen om vandaar uit hun activiteit in de MALINO-gebieden opnieuw voort te zetten. Hierdoor begonnen allengs meer extreme organisaties ondergronds te werken en meestal werden ze hierin in het geheim gesteund door de officiële non-coöperatieve politieke partijen. Deze nieuwe phase bracht vanzelfsprekend een verhoogde paraatheid van de Mil. Inl. Dienst met zich mede. O.a. moest bijzondere zorg worden besteed aan het organiseren van een *betrouwbaar* agentennet, waarvoor een grote mate van mensenkennis en begrip van de mentaliteit der bevolking in een bepaalde streek nodig was. Tot een daadwerkelijk verzet kwam deze ondergrondse activiteit echter niet eerder dan na infiltratie van, van Java afkomstige extremisten en propagandisten (meest Javanen). Onder leiding van deze infiltranten, die ook wapens hadden meegevoerd, ontbrandde het actieve verzet. Ze bleken ook over een goed functionerende Inlichtingendienst te beschikken, welke ten doel had zoveel mogelijk militaire gegevens over de KNIL-detachementen te verzamelen en om Indonesische militairen met Republikeinse propaganda te infecteren.

De Mil. Inl. Dienst was toen genoodzaakt om een *contra-spionnagedienst* te organiseren.

Vnl. in Zuid Celebes en Zuid Borneo brak begin 1946 daadwerkelijk gewapend verzet uit van plaatselijk georganiseerde benden en van Java en elders afkomstige extremisten. Over het algemeen beschikte men over *voldoende* vuurwapenen. De Mil. Inl. Dienst zag zich nu plotse-ling tegenover haar *militaire taak* gesteld, welke in de eerste plaats mobiliteit eiste. Een gedeelte van het personeel moest thans ingedeeld worden bij opererende eenheden, teneinde de berichtgeving zo min

mogelijk te stagneren. Niettemin bleven de zeer gebrekkige verbindingsmiddelen, de geringe transportmogelijkheden en het terrein een grote invloed uitoefenen op het succes van de mil. operaties en in het bijzonder op het succes van de Inl. dienst. Eén *betrouwbare mobiele* radioverbinding tussen de verschillende onderdelen in het terrein zou de taak van de Inl. Dienst aanmerkelijk hebben vergemakkelijkt.

Hierbij is het van zeer groot belang of de bevolking al dan niet bereid wordt gevonden om berichten over de vijand te verzamelen en deze *snel* door te geven. In gebieden waar intimidatie en vexatie door gewapende benden schering en inslag zijn, is zulks niet te verwachten en wordt de Mil. Inl. Dienst gedwongen haar eigen agenten er op uit te sturen met alle moeilijkheden en gevaren van dien. Heeft men enige successen in een dergelijk gebied geogst, dan komen langzamerhand de berichten los en kan de Inl. Dienst haar werkzaamheden uitbreiden. In gebieden, waar de bevolking door propaganda en politiek is ondermijnd, is de kans op medewerking vrijwel nihil en kan men er op rekenen dat de verzetspartij alle steun geniet. Bovendien moet dan terdege gewaakt worden tegen *valse berichtgeving*.

In verband met de grotere uitgestrektheid der actiegebieden, slechte verbindingsmiddelen etc., heeft de praktijk uitgewezen, dat de werkwijze van de Inl. Dienst te Velde in de MALINO-gebieden weer verschilt van die op Java en Sumatra.

De vijandelijke propaganda, d.w.z. de propaganda van de Republiek, is in de MALINO-gebieden zeker niet minder dan op Java en Sumatra. Men schroomde er ook niet voor deze propaganda te laten doordringen tot onze Indonesische militairen, die, aangezien van onze kant alle voorlichting ontbrak, een gemakkelijke voedingsbodem vormden. De in de verschillende gebieden, gelukkig nog vroegtijdig, ontdekte militaire complotten en muiterijen, getuigen van de funeste gevolgen van een dergelijke propaganda.

Opnieuw moest de Mil. Inl. Dienst haar aandacht aan een nieuwe taak wijden, n.l. de *Veiligheidsdienst* — in het bijzonder voor wat betreft de veiligheid van het mil. personeel, — hetgeen een actieve campagne tegen de vij. propaganda in de kampementen en het opruimen van contacten daarbuiten met zich mede bracht. Bovendien ontkwam men er niet aan om, waar de *Voorlichtingsdienst* in gebreke bleef, de voorlichting zelf ter hand te nemen. Op de duur werd, evenals overal elders het geval was, een aparte Veiligheidsdienst aan de Mil. Inl. Dienst toegevoegd. Gebrek aan personeel echter maakte dit in vele gebieden niet mogelijk en daar werd deze taak tegelijkertijd door de Inl. Dienst waargenomen. Uit het bovenstaande moge voldoende blijken, welk één veel omvattende taak voor de Mil. Inl. (Veiligheids) Dienst in de zgn. MALINO-gebieden was (is) weggelegd.

Thans rijst de vraag, wat de toekomst van de Mil. Inl. Dienst in deze gebieden zal zijn, indien orde en rust, ook op Java en Sumatra, zijn hersteld en de nieuwe verhoudingen, zoals deze door de Federale Regering zal worden aangegeven, zijn doorgevoerd.

Evenals het in de bedoeling ligt om de krijgsmacht in Indonesië primair voor te bereiden op een buitenlandse vijand, zal ook de Inl. Dienst zich overal in Indonesië, dus ook in de zgn. MALINO-gebieden in die richting moeten oriënteren. Daarnaast zal men i.v.m. de secundaire taak van de krijgsmacht, n.l. de eventuele bijstand aan de zgn. NEGA-

RA-legers (de Federale legers in de verschillende staten) indien zij ingeval van binnenlandse onlusten en opstand het niet meer af zouden kunnen, een open oog moeten hebben voor de *politieke ontwikkelingen in het binnenland*.

De eerste taak zal in het kort omvatten, het verzamelen van *strategische gegevens* van een mogelijke buitenlandse agressor en het zich te weer stellen tegen de penetratie van buitenlandse agenten, propaganda, sabotage etc. door middel van contra-spionage. Uiteraard zullen gebieden waar vitale bedrijven en industrieën zijn gevestigd, de grootste belangstelling hebben, zoals b.v. de Petr. Mijen (Balikpapan Oost-Borneo), Palembang (Sumatra), de Vogelkop (Nieuw Guinea) etc.). Verder het verzamelen van geografische en economische gegevens en het maken van terreinstudies *i.v.m. eventuele oorlogvoering op eigen gebied*. De politieke taak, zal dus zijn een taak, die meer binnenwaarts gericht is, alhoewel de mogelijkheid van een buitenlandse invloed in deze niet uitgesloten is (bijv. communisme). In eerste instantie zal men zich voortdurend op de hoogte doen houden door de verschillende NEGARA-instanties zelf, zoals bijv. de Politie, het Binn. Bestuur en eventuele Inl. Diensten van de resp. NEGARA-legers. Een goede samenwerking met deze diensten is natuurlijk gebiedend. Waar nodig, zou eventueel een controlerend orgaan van de Leger-Inlichtingendienst kunnen worden ingeschakeld, echter met enig voorbehoud en de nodige kiesheid.

Voor de Veiligheidsdienst zal haar werkzaamheden verrichten in nauw contact en samenwerking met de zo te noemen Pol. afdeling van de Mil. Inl. Dienst.

Tenslotte moet ook hier, wat in Indonesië door omstandigheden zo gemakkelijk over het hoofd wordt gezien, de opleiding en de oefening van inlichtingenpersoneel voor hun oorlogstaak, dus van de *Inlichtingen Dienst te Velde*, ter hand worden genomen en onderhouden. Dit geldt dus in het bijzonder voor de Inlichtingendiensten bij de verschillende leger-onderdelen (Bataljons en Brigades).

Boekbespreking

HET WETBOEK VAN MILITAIR STRAFRECHT, verklaard door Mr D. B. A. FRANKEN, President van de Zeekrijgsraad te 's-Gravenhage en Mr R. J. BRUNNER, Fiscaal bij de Zeekrijgsraad te 's-Gravenhage. Uitg. N.V. Boek- en Kunstdrukkerij v.h. Mouton & Co te 's-Gravenhage. Prijs f 15,25.

Er zit schot in! Reeds verscheidene malen mochten wij na de bevrijding in deze kolommen gewag maken van het verschijnen van nieuwe uitgaven op 't gebied van het militaire recht, doch met een enkele uitzondering betrof dit steeds herdrukken en nieuwe bewerkingen van oude bekenden. Een bij-

zonder woord van welkom verdient derhalve het bovengenoemde werk van Mrs Franken en Brunner, dat voorziet in een behoefte, welke zich in de loop der jaren steeds nadrukkelijker deed gevoelen, namelijk de behoefte aan een goede commentaar op het Wetboek van Militair Strafrecht.

Het meest recente werk op dit gebied was tot dusver het „Wetboek van Militair Strafrecht en Wet op de Krijgstucht voorzien van aantekeningen” door de Oud-Minister van Oorlog J. J. C. van Dijk, waarvan de eerste druk verscheen in 1904, bijna 19 jaren vóór dat het wetboek werd ingevoerd. De aantekeningen daarin waren in hoofdzaak

gebaseerd op de gewisselde bescheiden en de gevoerde beraadslagingen bij het tot stand komen van het wetboek (uitvoeriger te vinden bij van der Hoeven, welk standaard-werk echter thans nog slechts in enkele boekerijen kan worden geraadpleegd) en uiteraard kon van jurisprudentie terzake nog geen sprake zijn. Weliswaar kon in latere drukken wat meer materiaal worden verwerkt, doch de laatste dateert van 1930, en ook sedertdien hebben jurisprudentie en publicaties zeer veel uiterst belangrijk materiaal opgeleverd. Wie de tijd heeft om op zijn gemak de laatste vijftienving jaargangen van 't Militair-Rechtelijk Tijdschrift na te slaan, kan daarin zeer zeker een gedeelte van dit materiaal vastgelegd vinden, doch het werd hoog tijd dat tot een samenvattende publicatie werd overgegaan.

Deze publicatie is thans verschenen en reeds de namen van de samenstellers waarborgen, dat hier geen half werk verricht is. Zeer vele belangrijke opstellen zijn reeds van de hand van de heren Fraaken en Brunner verschenen en legden getuigenis af van hun grote kennis van het militaire strafrecht en van de grondigheid, waarmede zij de verschillende problemen weten aan te pakken. Thans hebben zij hun pennevruchten in een volledige artikelsgewijze annotatie van het Wetboek van Militair Strafrecht verwerkt en daarbij een ruime plaats ingeruimd aan literatuur en jurisprudentie.

Bij het doorlezen van dit boek wordt men telkens getroffen door de aandacht, welke wordt besteed aan de praktijk en aan het militaire belang. Hier zijn geen van de krijgsmacht vreemde studeerkamer-juristen aan het woord! Door zijn inrichting is hun boek een waardige tegenhanger geworden van de „Practijk van het Militaire Tuchtrecht” van de Generaals van

Voorst Evekink en Mr Kruls.

Nog maar al te vaak wordt de mening verkondigd, dat de troepenofficier slechts met het tuchtrecht te maken heeft en de hantering van het strafrecht aan de specialisten bij de militaire rechtscolleges moet overlaten. Doch men ziet daarbij over het hoofd, dat ieder troepenofficier op zijn beurt geroepen kan worden om een functie bij die rechtscolleges te vervullen. Men bedenkt niet, dat verschillende strafbare feiten voor krijgstuuchtelijke afdoening vatbaar zijn en dat de troepenofficier alleen reeds daarom kennis van het strafrecht moet hebben, wil hij op het grensgebied tussen strafrecht en tuchtrecht geen blunders begaan. Hoe kan men zijn taak in de troep naar behoren vervullen, wanneer men onvoldoende op de hoogte is van de bepalingen over onderwerpen als: wie militair is; hoe de ondergeschiktheidsverhouding geregeld is, de afwezigheidsdelicten; dienstbevel en gehoorzaamheidsplicht, om er slechts enkele te noemen, onderwerpen welke alle deel uitmaken van het militaire strafrecht!

De schrijvers spreken in hun Voorrede de hoop uit, dat hun werk zal mogen bijdragen tot een betere kennis van het militaire strafrecht. Deze hoop zal zeker in vervulling gaan, als dit werk veelvuldig en regelmatig wordt geraadpleegd. Het verdient een plaats op ieder militair bureau en in de boekenkast van ieder die met het militaire recht te maken heeft.

De uitgave werd door de firma Mouton keurig verzorgd. Bij een eventuele tweede druk zou wellicht de bruikbaarheid nog kunnen worden opgevoerd door toevoeging van een zaakregister en van een inhoudsopgave, ook al zou laatstgenoemde dan slechts bestaan uit een opsomming van de opschriften van de titels van het wetboek.
d. Gr.

UNIFORM HOOFDOFFICIER INFANTERIE

Te koop aangeboden een in zeer goede staat verkerend **gekleed tenue majoor infanterie**, middelmaat, met fouragères, sjerp en pluim.
Te bezichtigen bij de firma B Schoemaker, Westeinde 29, Den Haag.

Fa. LAGENDIJK

IJMUIDEN

Trawlerkade 68 - Tel. 4029 (K 2550)

■ **Fabriek van poetskatoen en poetslappen**

■ **Poetslappen-wasserij**